

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
BREZOVIČKA NA OBDOBIE 2016 – 2023**

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Brezovička na obdobie 2016 - 2023
Územné vymedzenie :	Prešovský kraj, okres Sabinov, obec Brezovička
Dátum schválenia PHSR:	
Dátum vydania Rozhodnutia OÚ Sabinov, odbor starostlivosti o životné prostredie o posudzovaní vplyvov na ŽP	
Obdobie platnosti:	2016 - 2023
Verzia	1.0

1	ÚVOD.....	5
1.1	Obsah dokumentu.....	5
1.2	Súlad s východiskovými koncepcnými dokumentmi.....	7
2	ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O OBCI	10
2.1	História Obce.....	10
2.2	Geografická poloha	11
2.3	Prírodné pomery a klíma	11
2.4	Krajinná štruktúra.....	15
3	ANALYTICKÁ ČASŤ	16
3.1	Analýza vnútorného prostredia	16
3.1.1	Demografia.....	16
3.1.2	Bývanie.....	19
3.1.3	Trh práce a nezamestnanosť.....	20
3.1.4	Občianska a technická vybavenosť	23
3.1.4.1	Občianska vybavenosť	23
3.1.4.1.1	Vzdelávanie	23
3.1.4.1.2	Šport, športové zariadenia a voľný čas.....	23
3.1.4.1.3	Zdravotníctvo.....	23
3.1.4.1.4	Sociálne služby	24
3.1.4.1.5	Kultúrne inštitúcie a kultúrne pamiatky	24
3.1.4.2	Technická infraštruktúra	25
3.1.4.2.1	Cestná sieť a dopravné systémy	25
3.1.4.2.2	Vodné hospodárstvo	25
3.1.4.2.3	Energetické hospodárstvo.....	26
3.1.4.2.4	Telekomunikácie	26
3.1.4.2.5	Odpadové hospodárstvo	26
3.1.4.3	Štandardy minimálnej vybavenosti obce	28
3.2	Zhodnotenie súčasného stavu územia - SWOT analýza	29
3.3	Analýza vonkajšieho prostredia	33
3.4	Identifikácia potrieb, východísk a možných riešení.....	40
4	STRATEGICKÁ ČASŤ.....	42
5	PROGRAMOVÁ ČASŤ	43
5.1	Špecifikácia a popis opatrení.....	44

5.2	Projektové zámery	50
5.3	Projektové zámery so spracovanou štúdiou / projektovou dokumentáciou / vydanými povoleniami	52
5.4	Merateľné ukazovatele	54
6	REALIZAČNÁ ČASŤ	55
6.1	Popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR OBCE, inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie	55
6.2	Komunikačná stratégia a koordinácia	55
6.3	Systém monitorovania a hodnotenia	56
6.4	Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (n+2)	57
7	FINANČNÁ ČASŤ	59
7.1	Finančný plán	60
8	ZÁVER	63
9	POUŽITÉ ZDROJE	65
10	ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	66
	Tabuľka 1. Formulár Ú1 - Harmonogram spracovania.....	6
	Tabuľka 2. Proces spracovania	6
	Tabuľka 3. Prehľad operačných programov a riadiacich orgánov	9
	Tabuľka 4. Základná charakteristika obce (k 31.12.2015).....	10
	Tabuľka 5. Výmera územia obce v hektároch rok 2015	15
	Tabuľka 6. Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia	16
	Tabuľka 7. Pohyb obyvateľstva (2005-2015)	17
	Tabuľka 8. Veková štruktúra obyvateľstva v % rok 2015	17
	Tabuľka 9. Národnostné zloženie obyvateľov obce.....	18
	Tabuľka 10. Obyvateľstvo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania	19
	Tabuľka 11. Byty podľa typu budovy	20
	Tabuľka 12. Miera evidovanej nezamestnanosti (v %).....	20
	Tabuľka 13. Uchádzači o zamestnanie podľa veku v okrese Sabinov	21
	Tabuľka 14. Znevýhodnení uchádzači o zamestnanie v okrese Sabinov	21
	Tabuľka 15. Evidovaní uchádzači o zamestnanie v obci	21
	Tabuľka 16. Trvalo bývajúce obyvateľstvo v obci podľa ekonomickej aktivity	21
	Tabuľka 17. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa odvetvia ekonomickej činnosti - rok 2011	22
	Tabuľka 18. Cesty v katastrálnom území obce	25
	Tabuľka 19. Vybavenosť obce	28

Graf 1. Vývoj počtu obyvateľov od roku 2005 do 2015	16
Graf 2. Veková štruktúra obyvateľstva (2015)	17
Graf 3. Národnostné zloženie obyvateľov obce	18
Graf 4. Obyvateľstvo obce podľa vierovyznania obyvateľov	18
Graf 5. Obyvateľstvo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania	19
Obrázok 1. Mapa Prešovského samosprávneho kraja	11
Obrázok 2. Mapa geomorfologických jednotiek	12
Obrázok 3. Mapa pôdy v okrese Sabinov (Atlas krajiny SR, 2002)	12
Obrázok 4. Klimatické oblasti (Atlas krajiny SR, 2002)	13
Obrázok 5. Kvalita životného prostredia - zaťaženie okresov stresovými faktormi	15

1 ÚVOD

1.1 Obsah dokumentu

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Brezovička na obdobie 2016 - 2023 (ďalej len PHSR) bol ako strednodobý strategický dokument vypracovaný v súlade so zákonom NR SR č. 309/2014, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja. Príprava a vypracovanie tohto dokumentu boli koordinované samosprávou obce.

Dokument bol vypracovaný dodávateľom na základe spracovania aktuálnych, relevantných štatistických údajov. Na základe výstupov z analytickej časti, SWOT analýzy a identifikovaných potrieb, východísk a možných riešení bola navrhnutá strategická časť.

PHSR obce Brezovička navrhuje stratégiu rozvoja obce. Implementáciu dokumentu podporí spolupráca obce so sociálno-ekonomickými partnermi v oblasti regionálneho rozvoja.

Stratégia, vrátane cieľov a priorít, je stanovená s ohľadom na existujúce endogénne a exogénne zdroje a prihliada na reálne možnosti čo najefektívnejšieho využitia a zhodnotenia identifikovaných zdrojov s cieľom rozvoja miestnej ekonomiky, jedného z predpokladov dosiahnutia vyššej kvality života obyvateľov.

Rozvojová stratégia zohľadňuje skutočnosť, že obec Brezovička je zaradená do zoznamu obcí zaradených do horských oblastí (H2), teda horských oblastí s nadmorskou výškou nad 600 m nachádzajúcich sa vo východnej a západnej časti severného Slovenska, kde priemerná teplota za vegetačné obdobie predstavuje 11°C a počet dní s teplotou nad 5°C je 202 dní. Ide o poľnohospodársky znevýhodnené oblasti. (PRV SR 2014 – 2020, Určenie oblastí s prírodnými a inými špecifickými obmedzeniami (ANC))

Obsah PHSR je definovaný nasledovne:

Analytická časť naznačuje potenciál vo využívaní endogénnych a exogénnych zdrojov, ich limitov a rozvoja, definuje podmienky udržateľného rozvoja obce.

Poskytuje databázu základných informácií, obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie.

Identifikuje potreby, ktoré sú potrebami a zároveň predpokladmi a príležitosťami pre budúci rozvoj obce, ale poukazuje aj na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie.

Strategická časť

Jej rozvojové ciele budú dosahované pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého a udržateľného rozvoja územia obce.

Strategická časť definuje stratégiu rozvoja obce, pričom zohľadňuje jeho vnútorné špecifiká a stanovuje víziu, prioritné oblasti, ako aj globálne a špecifické ciele.

Programová časť navrhuje plánované projektové zámery a súbor merateľných ukazovateľov, v niektorých podkapitolách uvádza konkrétne výstupy, výsledky a očakávaný dopad. Obsahuje v rámci jednotlivých prioritných oblastí a stanovených cieľov zoznam a popis opatrení a aktivít nevyhnutných na zabezpečenie realizácie PHSR.

Realizačná časť popisuje postupy inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR, spôsob komunikácie a koordinácie počas implementácie dokumentu, systém monitorovania a hodnotenia, akčný plán pre vybrané aktivity s udaním vecnej a časovej realizácie a s udaním predpokladaných zdrojov financovania. Spracovateľ dokumentu kvôli lepšej prehľadnosti spracoval údaje v kapitole 4,5 a 6 do jednotlivých tabuliek.

Finančná časť vytvára rámec pre plánované finančné alokácie na jednotlivé opatrenia a aktivity, termín ich realizácie a predpokladané zdroje financovania jednotlivých aktivít v rámci Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

PHSR obce je otvorený strategický dokument. Bol spracovávaný v priebehu roka 2016.

Tabuľka 1. Formulár Ú1 - Harmonogram spracovania

	2016					2017
Termín	I.- III.	IV.-VI.	VII.- X.	IX.	XII.	I.-IV.
Prípravná fáza						
Analytická časť						
Strategická časť						
Programová časť						
Realizačná časť						
Finančná časť						
Finalizácia, schvaľovanie, SEA						

Tabuľka 2. Proces spracovania

Zapojenie aktérov regionálneho rozvoja	<ul style="list-style-type: none"> - externou spoločnosťou - v spolupráci: <ul style="list-style-type: none"> o s externými odborníkmi o so starostom obce o so zamestnancami obce - konzultovaný: <ul style="list-style-type: none"> o s poslancami OZ - možnosť pripomienkovania: <ul style="list-style-type: none"> o dotknutými subjektmi o verejnosťou
---	--

Zapojenie verejnosti	<ul style="list-style-type: none"> - prostredníctvom online dotazníkového prieskumu na webovej stránke obce, - možnosťou konzultácií na OÚ - možnosťou konzultácií s externou spoločnosťou/ externými odborníkmi
Zohľadnenie názorov verejnosti	<ul style="list-style-type: none"> - zapracovanie výstupov z dotazníkového prieskumu do pripravovaného dokumentu
Publicita	<ul style="list-style-type: none"> - informácie zverejňované na webovej stránke - informácie zverejňované na úradnej tabuli - informácie poskytované na zasadnutiach komisií OZ
Financovanie spracovania	<ul style="list-style-type: none"> - z rozpočtu obce

1.2 Súlad s východiskovými koncepčnými dokumentmi

V období rokov 2016–2023 si obec predsavzala implementovať strategický dokument podporujúci rozvoj územia v synergii s príslušnými už existujúcimi koncepciami, plánmi, stratégiami a programami na regionálnej, národnej a nadnárodnej úrovni. Obec má záujem takouto integráciou prispieť k rastu konkurencieschopnosti miestnej ekonomiky a k zvyšovaniu kvality života obyvateľov obce. Obec plánuje dosiahnuť stanovené globálne a špecifické ciele prostredníctvom cielených tematických intervencií do vymedzeného územia.

Východiskovým dokumentom na národnej úrovni, o ktorý sa PHSR obce opiera, je Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky. Na regionálnej úrovni sú to strategické dokumenty Prešovského samosprávneho kraja a na miestnej úrovni dokumenty schválené obecným zastupiteľstvom. Dôležitú úlohu zohráva aj dokument regionálneho významu stratégia CLLD pripravený na úrovni dobrovoľného partnerstva obcí a súkromného sektora, teda na úrovni verejno-súkromného partnerstva spojeného spoločným záujmom, a to zvyšovaním výkonnosti miestnej ekonomiky regiónu so sekundárnym dopadom na vyššiu kvalitu života.

Svojím tematickým zameraním bude PHSR v nadväznosti a doplnkovosti s nasledujúcimi aktuálnymi / pripravovanými dokumentmi:

miestna úroveň:

- Stratégia CLLD
- Územný plán obce
- Lokálna stratégia komplexného prístupu

Úroveň PSK

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja PSK na obdobie 2008-2015, sprac. 2008, aktualizovaná verzia sprac. 2010
- Koncepcia rozvoja sociálnych služieb na území PSK, 2009, dodatok 2011
- Program rozvoja vidieka PSK, 2015
- Rozvojová stratégia PSK pre cestovný ruch, 2009
- Stratégia PSK pre podporu a rozvoj podnikania, 2009
- Analytická štúdia efektívnosti pri využívaní energií v zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti PSK, rozpracované 2015
- Program energetického manažmentu PSK, rozpracované 2015
- Stratégia destinačného marketingu cestovného ruchu PSK, Prešov, 2014
- Generel dopravnej infraštruktúry, rozpracované 2015
- Koncepcia rozvoja sociálnych služieb na území PSK, 2009, dodatok sprac. 2011
- Koncepcia rozvoja informačného systému PSK, 2009
- Stratégia rozvoja a údržby ciest II. a III. triedy, 2014
- Program odpadového hospodárstva Prešovského kraja na roky 2011 – 2015, sprac. 2013
- Regionálna integrovaná územná stratégia PSK, rozpracované 2015
- Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania na území PSK na obdobie 2013 – 2015
- Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj, Územná prognóza, zadanie, návrh, 2015

národná úroveň

- Partnerská dohoda SR 2014-2020
- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja SR
- Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky
- Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020
- Národný program reforiem Slovenskej republiky 2013
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení KURS 2011 – Zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
- Program stability Slovenskej republiky na roky 2012 až 2015
- Operačné programy SR financované z Európskych štrukturálnych a investičných fondov na programové obdobie 2014 – 2020
- Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2012 – 2016
- Národný strategický plán rozvoja vidieka pre programové obdobie 2007 – 2013
- Program rozvoja vidieka 2014-2020
- Národná stratégia ochrany biodiverzity na Slovensku
- Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2011 - 2015
- Koncepcia vodohospodárskej politiky SR do roku 2015
- Národný strategický plán rybného hospodárstva SR 2007 - 2013
- Operačné programy SR na programové obdobie 2007 – 2013
- Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva

- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014-2020
- Zákon NR SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja
- Zákonom 336/2015 Zákon o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 11. novembra 2015
- Zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie č. 24/2006 Z. z v znení neskorších predpisov

nadnárodná úroveň

- Stratégia Európa 2020
- Programy medziregionálnej spolupráce INTERREG - Program cezhraničnej spolupráce Maďarská republika – Slovenská republika 2014-2020

Implementáciou schválených nenávratných finančných príspevkov, teda efektívnymi investíciami - realizáciou aktivít v oblastiach stanovených v súlade s cieľmi Slovenskej republiky a rešpektujúcich ciele EÚ v katastri obce, získaných v rámci výziev vyhlásených jednotlivými SO/RO, podporia prijímatelia výkonnosť miestnej ekonomiky s predpokladaným pozitívnym dopadom na vyššiu kvalitu života obyvateľov obce.

Tabuľka 3. Prehľad operačných programov a riadiacich orgánov

Operačný program	Riadiaci orgán
Ľudské zdroje (ĽZ)	MPSVR SR
Kvalita životného prostredia (KŽP)	MŽP SR
Integrovaný ROP (IROP)	MPaRV SR
Efektívna verejná správa (EVS)	MV SR
Rozvoj vidieka	MPaRV SR
Výskum a inovácie (VaI)	MŠVVaŠ SR
Integrovaná infraštruktúra (II)	MDVRR SR
Technická pomoc (TP)	ÚV SR
Európska územná spolupráca: <u>Program cezhraničnej spolupráce:</u> Poľsko – Slovenská spolupráca ENI Maďarsko – Slovensko – Rumunsko – Ukrajina 2014 – 2020	MPaRV SR
<u>Program nadnárodnej spolupráce</u> Stratégia Európa ETC Dunaj	ÚV SR
<u>Programy medziregionálnej spolupráce</u> <u>INTERREG</u> <u>ESPON</u> <u>URBACT</u>	MH SR MDVRR SR MDVRR SR

2 ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O OBCI

Tabuľka 4. Základná charakteristika obce (k 31.12.2015)

Kód obce	524247
Názov okresu	Sabinov
Názov kraja	Prešovský samosprávny kraj PSK
Štatút obce	obce
PSČ	082 74
Telefónne smerové číslo	051
Prvá písomná zmienka o obce (rok)	1320
Celková výmera územia obce [ha]	899ha
Počet obyvateľov	412
Hustota obyvateľstva na km ²	45,83 obyv. / km ²

2.1 História Obce

Obec založili na zákupnom práve v polovici 13. storočia. V r. 1307 tu Berzeviczyovci postavili nad cestou spájajúcou Spiš so Šarišom kláštor - hrad (pravdepodobne v lokalite Zámčisko), ktorý zanikol v 14.-15. storočí. Od toho je odvodený pravdepodobne aj pôvodný názov obce - Hamburg- od nemeckého "ham"- výbežok, ostroh a "burg"- hrad, teda "Hrad na výbežku".

Obec patrila panstvu Torysa a v r. 1316 pri deľbe Toryského panstva pripadla Kokošovi (spolu s Jánom to boli synovia grófa Rikolfa, pochádzajúceho z Berzeviczyovcov). Kokoš zabil šľachtica Teodora, syna spišského grófa Arnolda. Za vraždu bol v r. 1307 odsúdený k zaplateniu 200 mariek (asi 38 kg striebra) peňažnej pokuty, ku založeniu 6 kláštorov a 4 000 omšových základín za "dušspasenie" zavraždeného Frederika. Jedným z kláštorov bol aj kartuziánsky kláštor vo vtedajšom Haynburgu (v lokalite Koscilek). S touto skutočnosťou je spojená prvá písomná zmienka o obci a to z r. 1320.

Obec sa neskôr volala Hamburg, Hambork (1773), Hamburg (1786), Hamburg, Hamborg (1808), Hamborg (1863-1902), Hámbor (1907-1913), Hamburek (1920), Hamborek (1927-1948), Brezovička (1948).

V r. 1787 mala obec 63 domov, v r. 1828 mala 84 domov a 624 obyvateľov. Z novších dejín sú dochované hlavne kaštiele Berzeviczyovcov:

- horný renesančný z r. okolo 1620, momentálne sídlo DSS,
- dolný z r. okolo 1700, momentálne sídlo KD a OcÚ.

Posledný zemepán, ktorého pamätajú ešte žijúci obyvatelia bol Vojtech, ktorý obýval dolný kaštieľ a jeho syn Ándor, ktorý obýval horný kaštieľ. (www.brezovicka.sk)

2.2 Geografická poloha

Z pohľadu územno – správneho členenia patrí obec Brezovička k 665 obciam Prešovského samosprávneho kraja, je jednou zo 43 obcí okresu Sabinov. Obec sa nachádza v jeho severozápadnej časti, na hranici okresu Sabinov a okresu Levoča.

Najvyšší bod územia sa nachádza vo výške 949 m n.m., stred obce sa nachádza v nadmorskej výške 467 m.

Obrázok 1. Mapa Prešovského samosprávneho kraja

Katastrálne územie obce priamo susedí s katastrálnymi územiami obcí:

- a) na západe obec: Brutovce (okres Levoča)
- b) na juhu obec: Nižný Slavkov
- c) na východe obec: Vysoká **pri Toryse**
- d) na severe obce: Brezovica

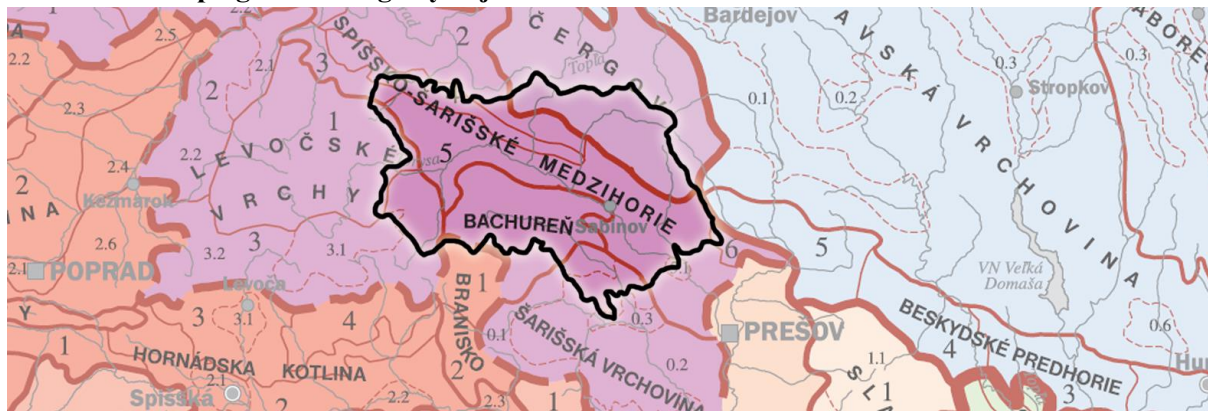
2.3 Prírodné pomery a klíma

GEOMORFOLÓGIA

Z hľadiska geomorfologického členenia sa okres Sabinov nachádza v provincii Západné Karpaty, subprovincii Vonkajšie západné Karpaty, patrí do Podhôrno - magurskej oblasti a do oblasti Východných Beskýd. Územie patrí do viacerých častí, a to: Spišsko-šarišského medzihoria, Čergova, Levočských vrchov, Bachurne a Šarišskej vrchoviny. Katastrálne územie obce Brezovička sa rozprestiera v Spišsko-šarišskom medzihorí medzi pohoriami Čergov (na východe) a Levočskými vrchmi (na západe).

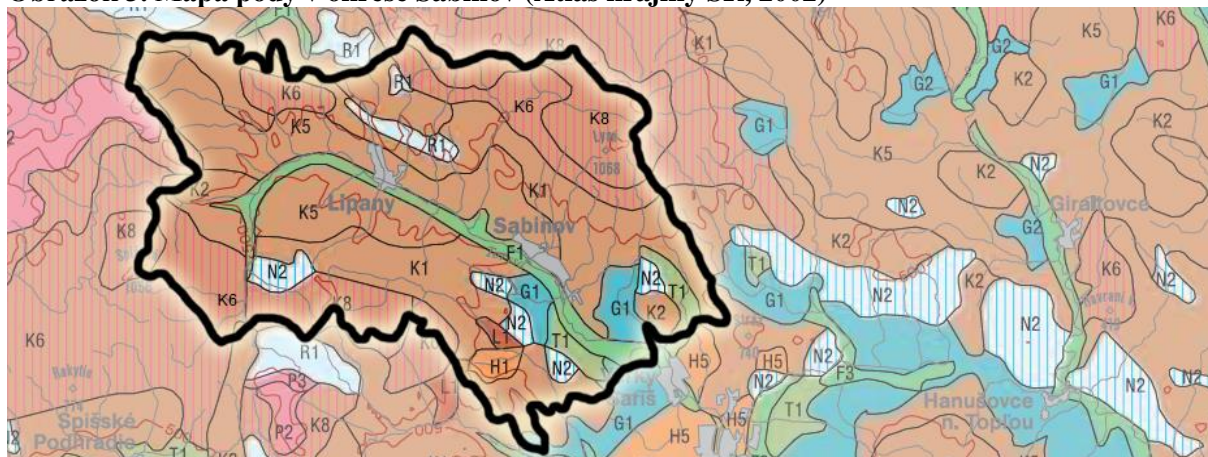
Obrázok 2. Mapa geomorfologických jednotiek

Zdroj: Atlas krajiny SR, 2002

PÔDNE POMERY

Obrázok 3. Mapa pôdy v okrese Sabinov (Atlas krajiny SR, 2002)

F1	fluvizeme kultizemné	K8	kambizeme podzolové
H1	hnedozeme kultizemné	L1	luvizeme modálne, kultizemné a pseudoglejové
G1	pseudogleje modálne, kultizemné a luvizemné nasýtené až kyslé	L4	luvizeme pseudoglejové,
K1	kambizeme modálne a kultizemné nasýtené až kyslé	N2	pararendziny kambizemné a kambizeme rendzinové
K2	kambizeme modálne a kultizemné nasýtené	P1	podzoly modálne
K5	kambizeme pseudoglejové nasýtené	R1	rendziny a kambizeme rendzinové,
K6	kambizeme modálne kyslé	T1	čiernice kultizemné

Zdroj: Atlas krajiny SR, 2002

Z predchádzajúceho obrázku: Mapa pôdy v okrese Sabinov vyplýva, že v okrese Sabinov z hľadiska pôdných typov prevládajú najmä kambizeme (modálne a kultizemné nasýtené až kyslé, modálne a kultizemné nasýtené, pseudoglejové nasýtené, modálne kyslé, podzolové). Na území sú taktiež zastúpené andozeme, pseudogleje, fluvizeme, hnedozeme, luvizeme, pararendziny, podzoly, rendziny a čiernice.

VODSTVO

Povrchové vody

Najväčšou a najvýznamnejšou riekou okresu Sabinov je rieka Torysa, ktorá je jedným z dôležitých prítokov rieky Hornád. Prameň rieky sa nachádza neďaleko obce Torysky v Levočských vrchoch v nadmorskej výške 1080 m n.m. Svojou dĺžkou 129 kilometrov je dvanástou najdlhšou riekou Slovenska a odvodňuje povodie veľké 1349 km². Najvýznamnejším prítokom je rieka Sekčov (ľavostranný). Významnejšími prítokmi rieky Torysa sú Kučmanovský potok, Lutinka, Dzikov, Delňa.

Katastrálnym územím obce pretekajú potoky: Vysocký potok, Strieborný potok, Slavkovský potok, ako aj iné bezmenné toky.

KLIMATICKÉ POMERY

Územie okresu patrí do viacerých klimatických okrskov (teplého, mierne teplého a mierne chladného). V rámci okresu prevládajú mierne teplé okrsky. Vyššie polohy okresu radíme do mierne chladného klimatického okrsku.

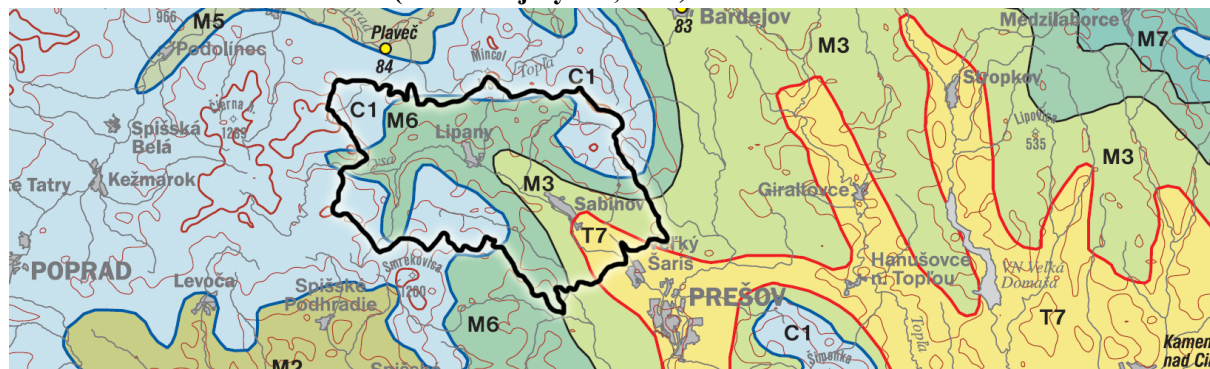
T7- teplý, mierne vlhký, s chladnou zimou

M3- mierne teplý, mierne vlhký, pohorkatinový až vrchovinový (okolo 500 m n.m.)

M6- mierne teplý, vlhký, vrchovinový

C1- mierne chladný

Obrázok 4. Klimatické oblasti (Atlas krajiny SR,2002)

Zdroj: Atlas krajiny SR, 2002

Ochrana prírody

V okrese Sabinov sa nachádzajú európsky chránené územia, národné prírodné rezervácie, prírodné rezervácie, prírodné pamiatky, prírodné rezervácie, ale aj chránené vtáčie územia. Na území okresu sa nachádzajú 2 chránené vtáčie územia, a to: Chránené vtáčie územie Levočské

vrchy a Chránené vtáčie územie Čergov. Ochranu najcennejších častí území zastrešuje základný legislatívny dokument, účinný od 1. januára 2003 – zákon NR SR č. 543/2003 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. V katastrálnom území obce Brezovička sa nachádzajú nasledujúce chránené územia.

Chránené vtáčie územie Čergov

V severnej časti okresu patrí katastrálne územie siedmich obcí do CHVU Čergov, ktorého celková rozloha je 35 849,71ha. Územie zasahuje do okresov Bardejov, Prešov, Sabinov a Stará Ľubovňa. Chránené územie je vyhlásené za účelom zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov: sovy dlhochvostej, muchárika bielokrkého, muchárika červenohrdlého, jariabka hôrneho, penice jarabej, d'atľa bielochrbtého, d'atľa čierneho, chriašteľa poľného, žlny sivej, kuvika vrabčieho, d'atľa trojprstého, kuvika kapcavého, lelka lesného, orla krikľavého, rybárika riečného, včelára lesného, bociana čierneho, tetra hľniaka, orla skalného, muchára sivého, pŕhľaviara čiernohlavého, krutihlava hnedého, žltouchvosta lesného a prepelice poľnej a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. (Zdroj: Vyhláška MŽP SR. č. 28/2011)

Národná prírodná rezervácia Čergovský Minčol

Do severnej časti katastrálneho územia zasahuje chránené územie Čergovský Minčol s 5. stupňom ochrany a 100 m ochranným pásmom a s 3. stupňom ochrany okolo rezervácie. NPR zasahuje do troch katastrálnych území a troch okresov: okres Bardejov – Livovská Huta, okres Sabinov – Brezovička a okres Stará Ľubovňa – obec Kyjov. Rezervácia bola vyhlásená na ochranu typickej horskej karpatskej kveteny so zastúpením východokarpatských prvkov a lesných spoločenstiev najvyšších polôh Čergova. NPR je v správe Štátnej ochrany prírody – regionálna správa Prešov. NPR je aj súčasťou európskej siete NATURA 2000. Cieľom ochrany ÚEV Čergovský Minčol je dosiahnuť, aby sa stav európsky významných druhov a biotopov nachádzajúcich sa na území nezhoršoval.

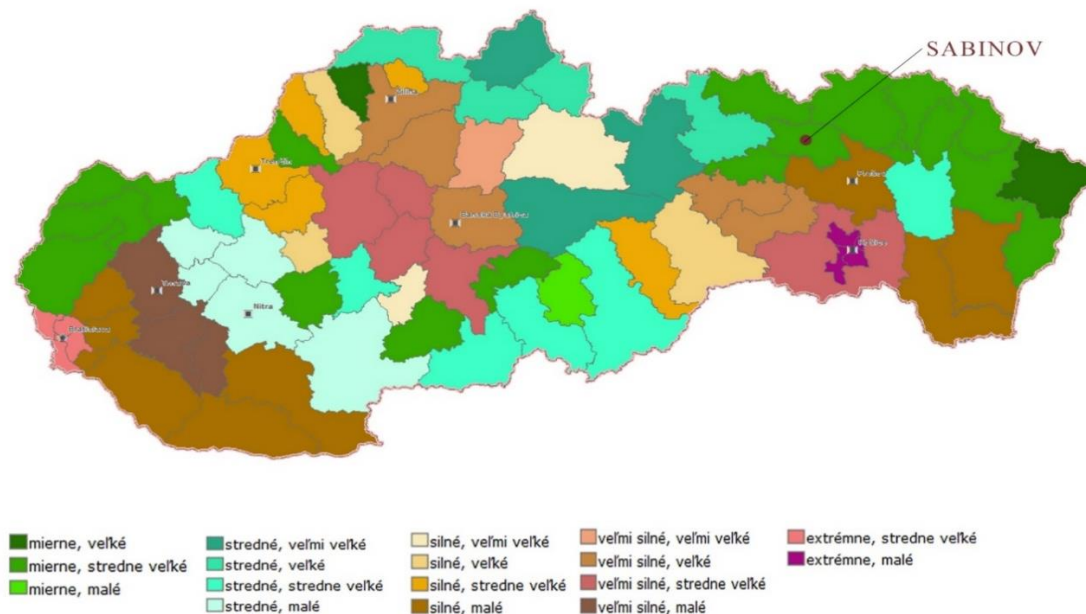
Prírodná pamiatka Bradlové pásmo

Bradlové pásmo je súborným názvom pre jurské satelitné výbežky. Prírodná pamiatka sa nachádza medzi obcami Brezovička a Kyjov. Je chránená 4. stupňom územnej ochrany a 60 m ochranným pásmom po obvode prírodnej pamiatky s 3. stupňom ochrany. Na území sa nachádzajú zaujímavé skalnaté útvary – bradlá vysokej krajinárskej hodnoty. Najvýraznejším je hradný vrch, na ktorom sa nachádzajú ruiny Kamenického hradu. Pásmo tvoria aj výbežky Zadné skálie, Predné skálie, Balentova skálka. Na území je zaznamenaný výskyt vzácnych

druhov živočíchov - užovka hladká (*Coronella austriaca*), chrapkáč poľný (*Crex crex*), syseľ pasienkový (*Citellus citellus*).

Obrázok 5. Kvalita životného prostredia - zaťaženie okresov stresovými faktormi

2.4 Krajinná štruktúra

Územie obce sa celkovo rozprestiera na 895,17 hektároch. Prevažnú časť katastra zaberá poľnohospodárska pôda, ktorá sa rozprestiera na 627,92 hektároch. Nepoľnohospodárska pôda sa rozprestiera celkovo na 267,25 hektároch.

Poľnohospodárska pôda je najviac zastúpená trvalými trávnatými porastmi – 412,28 ha a ornou pôdou – 197,74 ha. Menšími rozlohami sú zastúpené záhrady – 15,88 hektára a ovocné sady 2,02 hektára.

Nepoľnohospodárska pôda je zastúpená prevažne lesnými pozemkami - 204,41 ha. Zastavaná plocha a nádvorja zaberajú 27,91 ha, ostatné plochy 16,50 ha a vodná plocha 18,43 ha.

Tabuľka 5. Výmera územia obce v hektároch rok 2015

Celková výmera územia obce	spolu	895,17
Poľnohospodárska pôda	spolu	627,92
	orná pôda	197,74
	záhrada	15,88
	ovocný sad	2,02
	trvalý trávny porast	412,28
Nepoľnohospodárska pôda	spolu	267,25

	lesný pozemok	204,41
	vodná plocha	18,43
	zastavaná plocha a nádvorie	27,91
	ostatná plocha	16,50

Zdroj: ŠÚ SR

3 ANALYTICKÁ ČASŤ

3.1 Analýza vnútorného prostredia

Časť Analýza vnútorného prostredia popisuje a hodnotí územie obce a jej miestne, z pohľadu jednotlivých riešených oblastí, rozvoj podporujúce zdroje.

Výstupy, ktorými sú SWOT analýza prioritných oblastí a najmä identifikácia potrieb, identifikácia možností a príležitostí, tvoria podklad pre ostatné časti strategického dokumentu. V koherencii tvoria výstupy internej a externej analýzy východisko pre správne nastavenie a umiestnenie tematických a územných investícií, teda aj správne nastavenie rozvojovej stratégie.

3.1.1 DEMOGRAFIA

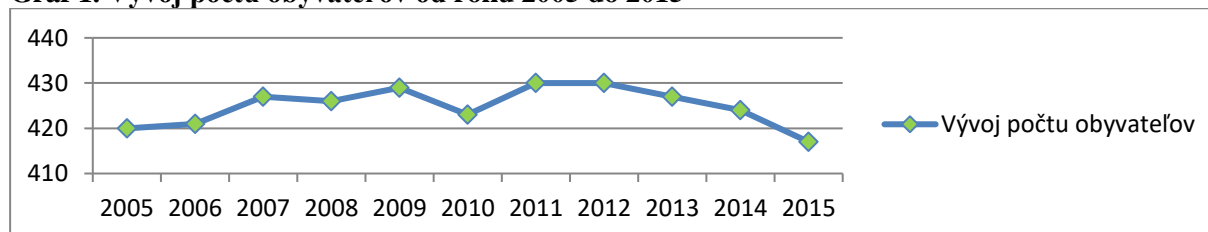
Vývoj počtu trvalo bývajúceho obyvateľstva

Tabuľka 6. Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia

Rok	Muži	Ženy	Spolu
2005	217	203	420
2006	215	206	421
2007	220	207	427
2008	220	206	426
2009	220	209	429
2010	218	205	423
2011	218	212	430
2012	216	214	430
2013	214	213	427
2014	213	211	424
2015	209	208	417

Zdroj: ŠÚ SR údaje k 31.12

Graf 1. Vývoj počtu obyvateľov od roku 2005 do 2015

Zdroj: ŠÚ SR údaje k 31.12

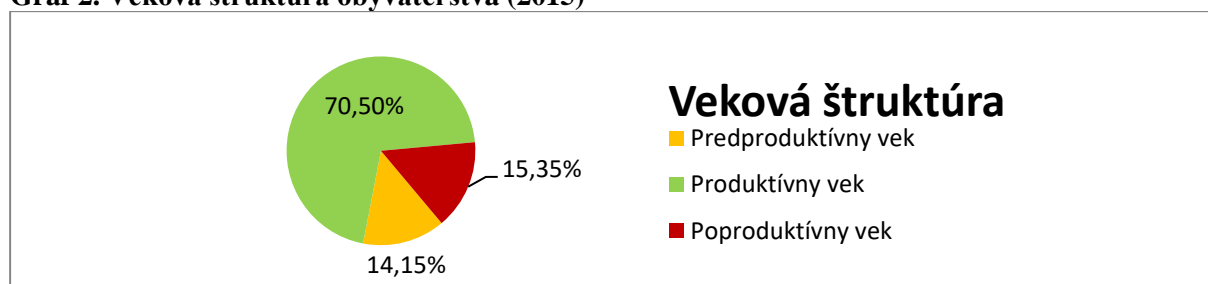
V sledovanom období bol najvyšší pokles trvale žijúceho obyvateľstva zaznamenaný v roku 2015, a to pokles o 7 obyvateľov. Naopak najvyšší prírastok bol zaznamenaný v roku 2007, bol to celkový prírastok na úrovni 6.

Tabuľka 7. Pohyb obyvateľstva (2005-2015)

Ukazovateľ	Počet v rokoch										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Natalita	4	3	7	7	4	3	5	3	4	1	4
Mortalita	5	3	4	3	2	5	4	6	3	6	6
Prist'ahovaní	3	6	10	1	5	0	4	5	2	10	4
Vyst'ahovaní	4	5	7	6	4	4	0	2	6	8	9
Celkový prírastok	-2	1	6	-1	3	-6	5	0	-3	-3	-7

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 2. Veková štruktúra obyvateľstva (2015)

Ukazovateľ	Počet	%
Predproduktívny vek (14 a menej rokov)	59	14,15
Produktívny vek (15-64 rokov)	294	70,50
Poproduktívny vek (65 rokov a viac)	64	15,35

Zdroj: ŠÚ SR

Z hľadiska vekovej štruktúry najpočetnejšiu skupinu obyvateľov obce Brezovička tvoria obyvatelia v produktívnom veku (od 15 do 64 rokov). Zastúpením 70,50% sa táto skupina najviac približuje k priemeru SR.

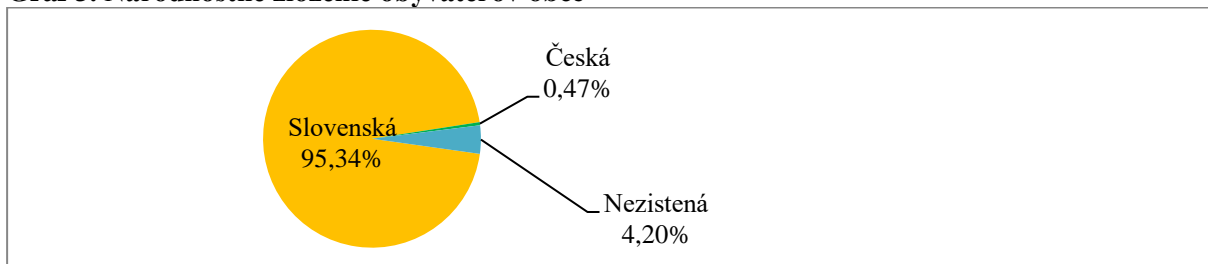
Tabuľka 8. Veková štruktúra obyvateľstva v % rok 2015

Ukazovateľ	Obec	Okres Sabinov	Prešovský kraj	Slovenská republika
Predproduktívny	14,15	21,91	17,87	15,33
Produktívny vek	70,50	67,11	69,60	70,22
Poproduktívny vek	15,35	10,98	12,53	14,45

Zdroj: ŠÚ SR, ku 31.12.2015

Graf 3. Národnostné zloženie obyvateľov obce

Zdroj: ŠÚ SR SODB 2011

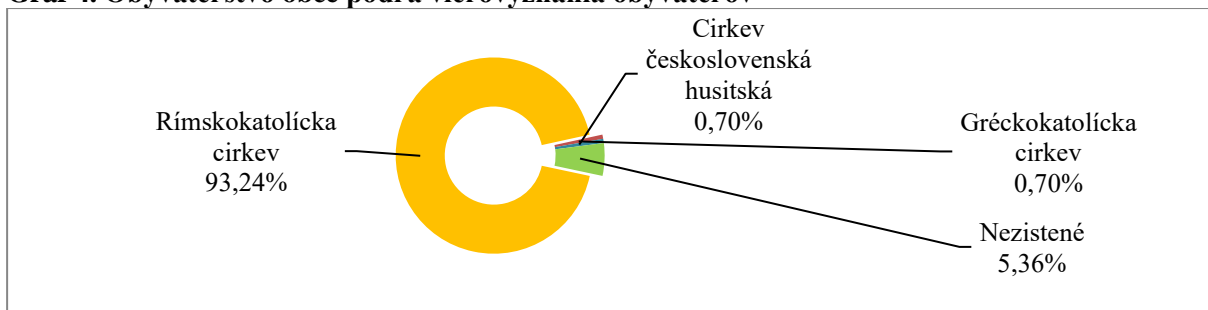
Pri sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 sa hlásilo takmer 96% obyvateľov k slovenskej národnosti. Menším percentom bola zastúpená česká národnosť. U 18 obyvateľov sa nepodarilo zistiť národnosť.

Tabuľka 9. Národnostné zloženie obyvateľov obce

Národnosť	SODB 2011	
	počet obyv.	%
Slovenská	409	95,34
Česká	2	0,47
Nezistená	18	4,20
Spolu	429	100,00

Zdroj: ŠÚ SR SODB 2011

Graf 4. Obyvateľstvo obce podľa vierovyznania obyvateľov

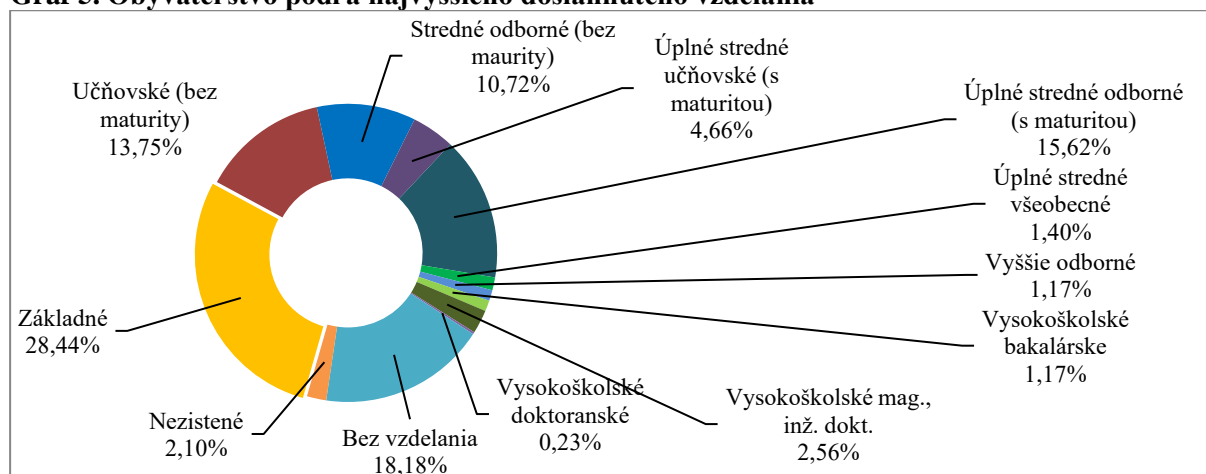
Náboženské vyznanie	SODB 2011	
	Počet obyv.	%
Rímskokatolícka cirkev	400	93,24
Gréckokatolícka cirkev	3	0,70
Cirkev československá husitská	3	0,70
Nezistené	23	5,36
Spolu	429	100,00

Zdroj: ŠÚ SR SODB 2011

V obci dominuje rímskokatolícke vierovyznanie. Pri sčítaní obyvateľov domov a bytov sa k rímskokatolíckemu vyznaniu hlásilo viac než 93 % z celkového počtu obyvateľov.

Graf 5. Obyvateľstvo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania

Tabuľka 10. Obyvateľstvo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania

Obyvateľstvo obce podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania				
	muži	ženy	Spolu	
Základné	58	64	122	
Učňovské (bez maturity)	34	25	59	
Stredné odborné (bez maturity)	31	15	46	
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	8	12	20	
Úplné stredné odborné (s maturitou)	31	36	67	
Úplné stredné všeobecné	3	3	6	
Vyššie odborné vzdelanie	1	4	5	
Vysokoškolské bakalárske	1	4	5	
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	4	7	11	
Vysokoškolské doktorandské	1	0	1	
Vysokoškolské spolu	6	11	17	
Štúdijný odbor	technické vedy a náuky I (baníctvo, hutníctvo, strojárstvo, informatika a VT, elektrotech., tech. chémia, potravinárstvo)	1	1	2
	technické vedy a náuky II (textilná v.,sprac.kože,dreva, plastov, v.hud. nástrojov, archit., staveb. ,dopr.,pošty, telekom., automatiz., špec. odb.)	2	0	2
	zdravotníctvo	0	3	3
	spoločenské vedy, náuky a služby I (filozof.,ekon.,polit. a práv. vedy, ekonomika a manaž., obchod a služby, SŠ- OA, HA, praktická š.,učeb.odb.)	1	2	3
	spoločenské vedy, náuky a služby II (histor.,filolog.,pedag. a psych.vedy, publicistika a informácie, telových., učiteľstvo, SŠ - gym.)	1	5	6
	nezistený	1	0	1
Bez školského vzdelania	43	35	78	
Nezistené	4	5	9	
Spolu	219	210	429	

Zdroj: ŠÚ SR SODB 2011

3.1.2 BÝVANIE

Z výsledkov sčítania obyvateľov domov a bytov, ktoré bolo realizované v roku 2011 vyplýva, že v obci je zástavba realizovaná len prostredníctvom budov s jednou bytovou jednotkou, teda rodinnými domami. Ku dátumu sčítania ich bolo v obci 128, pritom 33 z nich bolo neobývaných.

Tabuľka 11. Byty podľa typu budovy

SODB 2011	Byty v bytových budovách	Byty v budovách s jedným bytom	Byty v budovách s dvoma bytmi	Byty v budovách s tromi alebo viac bytmi
<i>Byty (Spolu)</i>	128	128	0	0
<i>Obývané byty</i>	95	95	0	0
<i>Neobývané byty</i>	33	33	0	0
<i>Nezistené</i>	0	0	0	0

Zdroj: SODB 2011

3.1.3 TRH PRÁCE A NEZAMESTNANOSŤ

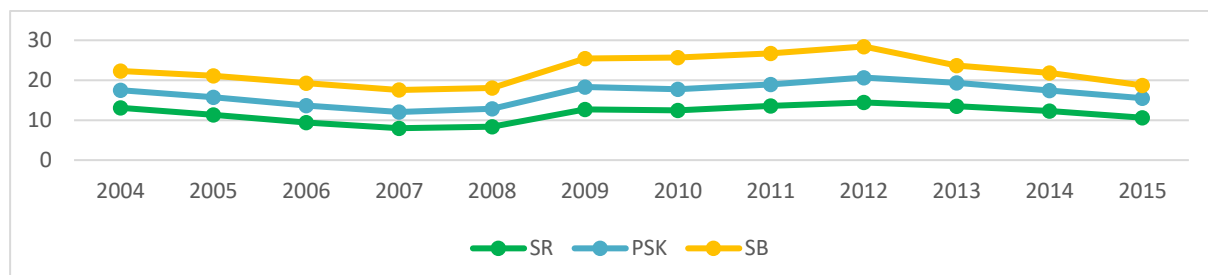
Okres Sabinov patrí z dlhodobého hľadiska v rámci Prešovského kraja ku okresom s najvyššou evidovanou mierou nezamestnanosti. V okrese Sabinov výška miery evidovanej nezamestnanosti dosiahla v roku 2015 hodnotu 18,69 %, čím sa umiestnil na 11 mieste v rebríčku od najvyššej po najnižšiu výšku miery evidovanej nezamestnanosti spomedzi všetkých okresov PSK. Vyššia miera evidovanej nezamestnanosti v rámci kraja bola zaznamenaná len v okresoch Svidník – 19,38% a v okrese Kežmarok – 23,44%.

Z dôvodu vysokej nezamestnanosti bol okres zaradený k najmenej rozvinutým okresom Slovenska. (Zákon 336/2015 Z.z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Tabuľka 12. Miera evidovanej nezamestnanosti (v %)

Vývoj evidovanej miery nezamestnanosti (SR, PSK, Okres Sabinov)												
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
SR	13,07	11,36	9,40	7,99	8,39	12,66	12,46	13,59	14,44	13,50	12,29	10,63
PSK	17,50	15,77	13,68	12,05	12,86	18,29	17,75	18,95	20,66	19,35	17,45	15,50
SB	22,33	21,11	19,25	17,55	18,07	25,40	25,71	26,75	28,44	23,68	21,86	18,69

Zdroj: ŠÚ SR

Zdroj: ŠÚ SR

Najvyššia miera evidovanej nezamestnanosti v okrese bola zaznamenaná v rámci sledovaného obdobia v roku 2012, kedy bola evidovaná miera nezamestnanosti na úrovni 28,44%.

Ku koncu roka 2015 bola nezamestnanosť na úrovni 18,69%, čo je o necelých 8% viac ako je priemer SR (10,63%), a o viac než 3% viac než je priemer PSK (15,50%).

Tabuľka 13. Uchádzači o zamestnanie podľa veku v okrese Sabinov

Uchádzači o zamestnanie podľa veku v okrese - roku 2015					
Vek uchádzačov	15-24	25-34	35-49	50 a viac	Spolu
Počet	1176	1536	2035	1197	5944
%	19,78	25,84	34,24	20,14	100,00

Zdroj: ŠÚ SR

V okrese bolo ku koncu roka 2015 evidovaných celkovo 5944 uchádzačov o zamestnanie. Najpočetnejšou skupinou uchádzačov o zamestnanie boli uchádzači vo veku od 35 do 49 rokov, celkovo 2035 uchádzačov (34,24%).

Tabuľka 14. Znevýhodnení uchádzači o zamestnanie v okrese Sabinov

Znevýhodnení uchádzači o zamestnanie v okrese - rok 2015				
	So zdravotným postihnutím	Absolventi	Mladiství	Dlhodobo nezamestnaní
Počet	179	338	97	3645

Zdroj: ŠÚ SR

Najproblematickejšie uplatnenie na trhu práce majú dlhodobo nezamestnaní uchádzači o zamestnanie. Za dlhodobo nezamestnaného človeka sa považuje osoba, ktorá je registrovaná v evidencii uchádzačov o zamestnanie dlhšie ako 12 po sebe nasledujúcich mesiacov. V okrese tvorilo ku koncu roka 2015 túto skupinu celkovo 3645 uchádzačov, čo tvorilo viac než 61 % z celkového počtu uchádzačov o zamestnanie.

Tabuľka 15. Evidovaní uchádzači o zamestnanie v obci

Evidovaní uchádzači o zamestnanie	Obec											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Spolu	30	29	26	18	16	36	31	37	36	35	50	41
Muži	17	13	10	7	5	17	15	16	17	21	24	21
Ženy	13	16	16	11	11	19	16	21	19	14	26	20

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka 16. Trvalo bývajúce obyvateľstvo v obci podľa ekonomickej aktivity

Trvalo bývajúce obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity													
Pracujúci (okrem dôchodcov)	Pracujúci dôchodcovia	Osoby na materskej dovolenke	Osoby na rodičovskej dovolenke	Nezamestnaní	Študenti stredných škôl	Študenti vysokých škôl	Osoby v domácnosti	Dôchodcovia	Príjemcovia kapitálových príjmov	Deti do 16 rokov	Iná	Nezistená	Z toho ekonomicky aktívni
129	0	3	11	20	34	13	1	122	0	84	0	12	152

Zdroj: ŠÚ SR SODB 2011

Tabuľka 17. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa odvetvia ekonomickej činnosti - rok 2011

Odvetvie ekonomickej činnosti	Muži	Ženy	Spolu	Odvetvie ekonomickej činnosti	Muži	Ženy	Spolu
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	3	3	6	Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	7	3	10
Lesníctvo a ťažba dreva	4	0	4	Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	1	11	12
Dobývanie kovových rúd	0	1	1	Pozemná doprava a doprava potrubím	2	1	3
Iná ťažba a dobývanie	1	0	1	Skladové a pomocné činnosti v doprave	1	1	2
Výroba potravín	0	1	1	Poštové služby a služby kuriérov	0	2	2
Výroba odevov	0	3	3	Ubytovanie	1	2	3
Výroba kože a kožených výrobkov	0	1	1	Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	0	1	1
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	4	2	6	Nakladateľské činnosti	1	1	2
Výroba chemikálií a chemických produktov	0	1	1	Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	0	1	1
Výroba výrobkov z gumy a plastu	1	0	1	Právne a účtovnícke činnosti	1	0	1
Výroba a spracovanie kovov	2	0	2	Prenájom a lízing	2	0	2
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	4	1	5	Sprostredkovanie práce	1	0	1
Výroba elektrických zariadení	2	0	2	Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	6	6	12
Výroba strojov a zariadení i. n.	3	0	3	Vzdelávanie	1	4	5
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	1	0	1	Zdravotníctvo	1	4	5
Výroba nábytku	1	3	4	Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	1	6	7
Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	1	0	1	Sociálna práca bez ubytovania	1	0	1
Zber, úprava a dodávka vody	0	1	1	Činnosti členských organizácií	4	0	4
Výstavba budov	3	0	3	Oprava počítačov, osobných potrieb a potrieb pre domácnosti	0	1	1
Špecializované stavebné práce	15	3	18	Ostatné osobné služby	1	0	1
Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov	5	0	5	Nezistené	5	1	6
Spolu					87	65	152

Zdroj: SODB 2011

3.1.4 OBČIANSKA A TECHNICKÁ VYBAVENOSŤ

3.1.4.1 Občianska vybavenosť

3.1.4.1.1 Vzdelávanie

Materské školy

V obci Brezovička sa nachádza materská škola. Jej zriaďovateľom je (v súlade so zákonom č. 416/2001 Z. z., Zákon o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky) obec, ktorá zároveň v súlade so zákonom zabezpečuje na úseku školstva dostupnosť výchovno-vzdelávacej inštitúcie v oblasti predprimárneho vzdelávania.

Materská škola pri ZŠ zabezpečovala ku 15.9.2016 výchovno-vzdelávací proces pre 14 žiakov.

Základné školy

Žiaci z obce dochádzajú za primárnym a nižším sekundárnym vzdelávaním do základnej školy v obci Brezovica a základných škôl v meste Lipany.

Stredné školy:

Stredoškolské vzdelávacie inštitúcie v obci nie sú zriadené. Najbližšie stredné školy sa nachádzajú v meste Lipany, ktoré sú vzdialené od obce len necelých 12,5 kilometrov. Žiaci za vyšším sekundárnym vzdelávaním dochádzajú do okresného mesta Sabinov a krajského mesta Prešov.

3.1.4.1.2 Šport, športové zariadenia a voľný čas

V obci sa nachádza ihrisko pre deti ako aj futbalové ihrisko. V obci sa taktiež nachádza ubytovacie zariadenie, penzión. V katastrálnom území obce sa nachádza studňa s minerálnou vodou, ktorá je v Zozname minerálnych prameňov okresu Sabinov.

3.1.4.1.3 Zdravotníctvo

Obyvatelia obce dochádzajú za primárnou (všeobecnou preventívnou, diagnosticko – liečebnou), sekundárnou (špecializovanou diagnosticko – liečebnou) a terciárnou (následná starostlivosť u chorých s ukončeným liečebným plánom) zdravotnou starostlivosťou do mesta Lipany, okresného mesta Sabinov, ale aj krajského mesta Prešov, keďže v obci služby spojené so zdravotnou starostlivosťou nie sú dostupné.

3.1.4.1.4 Sociálne služby

V súčasnosti v obci poskytuje sociálne služby domov sociálnych služieb, ktorého zriaďovateľom je Úrad Prešovského samosprávneho kraja. Pre obyvateľov obce sú dostupné ďalšie sociálne služby meste Lipany, ako aj okolitých obciach.

3.1.4.1.5 Kultúrne inštitúcie a kultúrne pamiatky

Prirodzenou dominantou obce je rímsko-katolícky kostol sv. Martina, postavený pôvodne v gotickom slohu v 13. – 14. storočí, po roku 1713 zbarokizovaný, v rokoch 1857 – 1859 rozšírený a prefasádovaný, obohnáný múrom.

Národné kultúrne pamiatky

<i>Pamiatkový objekt</i>	<i>Zaužívaný názov</i>	<i>Číslo ÚZPF</i>	<i>Doba vzniku</i>
Hrádok	<i>Zámčisko, Hamborek</i>	2016/1	13.-14.st.
Kláštor zaniknutý	<i>Zaniknutý kláštor</i>	2047/1	13. st
Kláštor zaniknutý	<i>Zaniknutý kláštor</i>	2047/2	13. st
Kostol zaniknutý	<i>Basaruv koscilek</i>	2060/1	12.-13.st
Dedina zaniknutá	<i>Basaruv koscilek –stredoveká dedina Šlemov</i>	2060/2	14.-15.st.
Kostol	<i>kostol sv.Martina</i>	271/1	13. st.

Zdroj: /www.pamiatky.sk

Iné kultúrne zariadenia a organizácie

Kultúrne akcie sú usporadúvané v kultúrnom dome.

3.1.4.2 Technická infraštruktúra

3.1.4.2.1 Cestná sieť a dopravné systémy

Cestná sieť

Cestná sieť obce Brezovička je tvorená cestami III. triedy a miestnymi komunikáciami. V katastrálnom území obce sa nachádzajú 2 cesty III. triedy, a to cesta III. triedy č. 3170 a cesta III. triedy č. 3216. Obec má v správe miestne komunikácie.

Tabuľka 18. Cesty v katastrálnom území obce

Názov a trieda cesty	Cesta v správe	Dĺžka cesty v katastri obce
III. / 3216	Úrad Prešovského samosprávneho kraja	4km
III. / 3170		
Miestne komunikácie	Obec Brezovička	2,6 km

Zdroj: obecná štatistika

Cyklodoprava

Na území obce sa nenachádzajú žiadne oficiálne cyklotrasy ani cyklochodníky. Obyvatelia obce, ale aj turisti využívajú na cyklodopravu a cykloturistiku komunikácie I. a III. triedy, miestne komunikácie, ale aj poľné cesty a turistické chodníky.

Obec sa nachádza v dopravnej dostupnosti bicyklom do tridsiatich minút (pri rýchlosti 20 kilometrov/hodina) od mesta Lipany. Pridanou hodnotou vidieckeho priestoru obce Brezovička bude vybudovanie cyklotrasy vedúcej z obce Brezovička do mesta Lipany a jej napojenie na plánovanú cykloturistickú trasu celoeurópskeho významu – EuroVelo 11, ktorej trasa je vedená územím mesta Lipany.

Cestná doprava

Autobusová doprava

Obyvatelia obce majú cestnú osobnú dopravu v rámci okresu a kraja zabezpečenú priebežnými linkami SAD Prešov, BUS KARPATY a Eurobus, a.s. Dopravné spojenie v rámci kraja je zabezpečené aj inými prepravnými spoločnosťami.

Železničná doprava

Katastrálnym územím obce prechádza železničná trať slúžiaca na osobnú i nákladnú prepravu, v smere Košice - Kysak - Prešov - Sabinov - Lipany - Stará Ľubovňa, avšak v obci sa nenachádza železničná stanica. Najbližšia železničná stanica sa nachádza v meste Lipany.

3.1.4.2.2 Vodné hospodárstvo

Zásobovanie pitnou vodou

Všetci obyvatelia obce sú zásobovaní pitnou vodou. Vodovodná sieť v obci je napojená z vodovodnej sústavy Prešovského skupinového vodovodu. Na vodovodnú sieť v obci sú napojené takmer všetky domácnosti. Obyvatelia doplnkovo využívajú taktiež studne.

Čistička odpadových vôd

V obci je vybudovaná kanalizácia, pričom na kanalizačnú sieť je napojených približne 95% domácností. V území obce sa nenachádza čistička odpadových vôd.

3.1.4.2.3 Energetické hospodárstvo

Zásobovanie plynom

Obec v súčasnosti nie je plynofikovaná. Obyvatelia obce využívajú na vykurovanie domácností elektrickú energiu a tuhé palivá.

Zásobovanie elektrickou energiou

Zastavené územie obce je zásobované elektrickou energiou prostredníctvom siete NN, ktorá je tvorená prevažne vzdušným vedením (drevenými a betónovými stĺpmi). Osvetlenie v obci sa nachádza na stĺpoch verejného osvetlenia, ale aj na stĺpoch NN.

3.1.4.2.4 Telekomunikácie

Mobilné siete

Pokrytie službami mobilných operátorov v obci je dostatočné. Obyvatelia môžu využívať služby všetkých operátorov pôsobiacich na území Slovenska.

Internetové pripojenie

Obyvatelia obce využívajú prevažne pripojenie prostredníctvom pevného internetu (ADSL). Doplnkovo sú využívané aj iné formy internetového pripojenia (mobilný internet, mikrovlnný internet).

Obecný rozhlas

Obec má zriadený obecný rozhlas. Rozvody sú kombinované na stĺpoch verejného osvetlenia alebo NN. Ústredňa sa nachádza v priestoroch obecného úradu.

3.1.4.2.5 Odpadové hospodárstvo

Obec zabezpečuje vývoz tuhého komunálneho odpadu, ale aj triedený zber komunálneho odpadu na základe VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými

odpadmi. Na území obce je zabezpečené triedenie a zber týchto zložiek komunálneho odpadu: papier, plasty, kov, sklo, textil a obuv, elektro-odpad a ďalšie.

3.1.4.3 Štandardy minimálnej vybavenosti obce

Tabuľka 19. Vybavenosť obce

Výber ukazovateľov	Odporúčaná vybavenosť	Stav v obci
Školstvo		
Materská škola	•	Áno
Základná škola (neplnoorganizovaná s ročníkmi 1. – 4.)	o	Nie
Telovýchova a šport		
Ihrisko pre deti	•	Áno
Ihrisko pre mládež a dospelých	•	Áno
Ihrisko maloplošné (menej ako 2000m ² plochy)	•	Nie
Otvorená ľadová plocha	•	Nie
Cestovný ruch – verejné ubytovanie		
Penzión	o	Áno
Zdravotníctvo a sociálne služby		
Ambulancie	•	Nie
Sociálne služby -zariadenia		
Zariadenie pre seniorov	o	Nie
Zariadenie opatrovateľskej služby	o	Nie
Denný stacionár	o	Nie
Opatrovateľská služba	o	Nie
Denné centrum	•	Nie
Jedáleň	o	Nie
Práčovňa	o	Nie
Stredisko osobnej hygieny	o	Nie
Maloobchod		
Potraviny, zmiešaný tovar	•	Áno
Špecializovaný obchod (integrované zariadenia)	•	Áno
Bankové inštitúcie		
Deteš. pracovisko, reprezentácia	o	Nie
Poisťovne		
Zastupiteľstvo, obchod. kancelária	o	Nie
Kontaktné miesto	o	Nie
Kultúra		
Knižnica (obecná, regionálna, krajská)	o	Nie
Polyfunkčné kultúrne zariadenie (býv. kultúrny dom)	o	Áno
Kultúrno –osvetové zariadenia	•	Nie
Kostoly, modlitebne, synagógy, meditačné priestory	•	Nie
Cintoríny, domy smútku, urnové háje, krematóriá	•	Áno
Zeleň		
Parky a iné typy verejnej parkovej zelene	o	Áno
Zeleň v obytných územiach	o	Áno
Zeleň pri občianskej vybavenosti	•	Áno
Ostatná zeleň (cintoríny, kempy, zeleň peších zón, ...)	•	Áno
Zeleň pri výrobných a priemyselných areáloch	•	Nie
Prírodná zeleň (lesy)	•	Áno
Služby		
Služby pre obyvateľov (murár, elektrikár, a iné)	•	Áno

• odporúčaná vybavenosť

o alternatívne doplnenie vybavenosti

3.2 Zhodnotenie súčasného stavu územia - SWOT analýza

Metóda SWOT analýzy hodnotí, resp. monitoruje obec z pohľadu jej kľúčových interných silných a slabých stránok, ale aj z pohľadu možných kľúčových externých príležitostí a ohrození. Uvedená SWOT analýza obce v rámci jednotlivých častí prioritizuje položky podieľajúce sa na vygenerovaní rozvojovej stratégie. Je východiskom pre nastavenie efektívnej stratégie obce, zahŕňajúcej ekosystémový prístup pri využívaní a zhodnocovaní lokálnych zdrojov a miestneho prírodného a kultúrno-historického dedičstva. Hodnotí možnosti rozvoja obce z pohľadu troch oblastí:

- 1) Strategické nasmerovanie v rámci Prioritnej oblasti Hospodárstvo zhodnocuje potenciál ovplyvňujúci vytváranie pracovných príležitostí a tvorbu pracovných miest.
- 2) Strategické nasmerovanie v rámci Prioritnej oblasti Sociálnej sa snaží zabezpečiť podmienky pre vznik a ponuku moderných a inovatívnych služieb a podmienky podporujúce vytváranie pracovných príležitostí a tvorbu pracovných miest súvisiacich s ponukou služieb.
- 3) Strategické nasmerovanie v rámci Prioritnej oblasti Environmentálnej zhodnocuje potenciál ovplyvňujúci vytváranie pracovných príležitostí a tvorbu pracovných miest v súvislosti s ochranou a zvyšovaním kvality ekosystémových služieb.

PRIORITNÁ OBLASŤ HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> – atraktívne prostredie s dostupným prírodným potenciálom (Spišsko-šarišskom medzihorí medzi pohoriami Čergov (na východe) a Levočskými vrchmi (na západe). – atraktívne prostredie s dostupným kultúrnym potenciálom (6 NKP) – potenciál pre rozvoj aktívneho vidieckeho CR a agroturizmu – potenciál pre vybudovanie a tvorbu náučných chodníkov – potenciál pre vybudovanie cyklotrasy napájajúcej sa na plánované Eurovelo 11 – potenciál pre zakladanie mikro a malých podnikov v oblasti cestovného ruchu – potenciál pre budovanie infraštruktúry súvisiacej s voľnočasovými aktivitami 	<ul style="list-style-type: none"> – nedostatočne využívané endogénne zdroje – z pohľadu existujúcej cykloturistickej infraštruktúry, doplnkovej infraštruktúry a doplnkových služieb - málo atraktívne prostredie – nízka dostupnosť inovatívnych služieb v oblasti vidieckeho cestovného ruchu, agroturizmu – nízka motivácia subjektov cestovného ruchu k inováciám – nedostatok pracovných príležitostí – v súčasnosti nízka motivácia k zakladaniu a prevádzkovaniu mikro a malých podnikov – nízka diverzifikácia v ekonomických činnostiach
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> – dobrá dopravná dostupnosť – relatívna blízkosť viacerých miest (Sabinov, Prešov, Levoča, Poprad) – zvýšenie kvality destinačného manažmentu na Slovensku – potenciál rozvoja v oblasti cestovného ruchu v okolitých obciach – implementácia AP NRO Sabinov, aktivít v oblasti rozvoj cestovného ruchu, zameranie regionálneho príspevku na ich realizáciu (v súlade so zákonom 336/2015 Zákon o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 11. novembra 2015) – vytvorenie priaznivých podmienok pre rozvoj cestovného ruchu z národnej úrovne 	<ul style="list-style-type: none"> – nedostatočná podpora zo strany štátu pri realizácii akčného plánu – snaha štátu obmedziť právomoci získané decentralizáciou – nedostatočné kroky pre zavádzanie systémových opatrení na zníženie nezamestnanosti – zle nastavená mzdová politika

<ul style="list-style-type: none"> – podpora v oblasti budovania cyklotrás a cyklochodníkov z národnej úrovne – možnosť podpory definovaných oblastí z EŠIF – možnosť podpory definovaných oblastí z iných finančných mechanizmov 	
--	--

PRIORITNÁ OBLASŤ SOCIÁLNA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> – vzdelávacia infraštruktúra v oblasti predprimárneho vzdelávania – existujúca infraštruktúra podporujúca športové aktivity obyvateľov – potenciál pre individuálnu bytovú výstavbu – dostupný prírodný, kultúrny a historický potenciál ako potenciál pre oblasť kultúry – dostupná a efektívna samospráva 	<ul style="list-style-type: none"> – nedostatok nájomných bytov – vývoj vekovej štruktúry obyvateľov (vyšší percentuálny podiel obyvateľov v poproduktívnom veku najmä oproti percentuálnemu podielu predproduktívneho veku) – časť miestnych komunikácií a chodníkov v technicky nevyhovujúcom stave – nedobudované chodníky – zlý technický stav hasičskej zbrojnice – zlý technický stav miestneho rozhlasu – absencia workoutového a multifunkčného ihriska – málo pracovných príležitostí – vyššia miera evidovanej dlhodobej nezamestnanosti rámci okresu
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> – podpora v oblasti budovania cyklotrás a cyklochodníkov z národnej úrovne – možnosť podpory definovaných oblastí z EŠIF – možnosť podpory definovaných oblastí z iných finančných mechanizmov 	<ul style="list-style-type: none"> – nedostatočne motivovaní mladí ľudia, aby zostali v regióne, alebo sa do regiónu vrátili – ponuka lepších pracovných podmienok v iných okresoch, krajoch, štátoch spojená s výraznou migráciou ekonomicky aktívneho, najmä mladého obyvateľstva aj so zmenou trvalého pobytu – prehlbovanie izolovanosti vzdelávacej sústavy od potrieb trhu práce

PRIORITNÁ OBLASŤ ENIRONMENTÁLNA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> – relatívne zachovalé životné prostredie z dôvodu nízkej industrializácie v blízkom regióne – moderný prístup k ochrane kvality životného prostredia (plánovaná výstavba kompostoviska) – kvalitné ekosystémové služby 	<ul style="list-style-type: none"> – vysoká energetická náročnosť budov vo vlastníctve obce – absencia kompostoviska
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> – podpora investícií do budovania prvkov zelenej infraštruktúry – moderná legislatíva v oblasti ekosystémovej politiky – možnosť podpory definovaných oblastí z EŠIF – možnosť podpory definovaných oblastí z iných finančných mechanizmov 	<ul style="list-style-type: none"> – nedostatočná prevencia pred environmentálnymi rizikami – nedostatočná podpora zavádzania environmentálne prijateľných inovácií – nekoncepčný prístup k manažmentu krajiny – nedostatočná podpora dodržiavania legislatívy o odpadoch – neúspešnosť pri čerpaní finančných prostriedkov z EŠIF a iných finančných mechanizmov

3.3 Analýza vonkajšieho prostredia

Medzi faktory ovplyvňujúce rozvoj územia patrí bohatstvo a dostupnosť vnútorných a vonkajších zdrojov. Prírodný a kultúrny potenciál, stav ekosystémov, stupeň rozvoja hospodárstva a priemyslu, kvalita služieb, a tým súvisiaci stupeň ekonomickej aktivity v blízkom okolí, sú dôležitým predpokladom pre rast konkurencieschopnosti.

VONKAJŠIE FAKTORY ROZVOJA ÚZEMIA, VPLYV VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA ROZVOJ ÚZEMIA, STEEP ANALÝZA

STEEP analýza ako metóda hodnotiaca vplyv vonkajších faktorov na rozvoj ekonomického potenciálu obce popisuje a hodnotí situáciu v okrese Sabinov.

K vonkajším faktorom sa radia:

S - spoločenské (sociálne) faktory

T - technické (technicko-technologické) faktory

E - ekonomické faktory, (E- ekologické faktory)

P - politicko-právne faktory

STEEP analýza vonkajších faktorov	
Sociálne faktory	<ul style="list-style-type: none"> • prírastok, úbytok obyvateľov • migrácia obyvateľov • vzdelanie • sociálne postavenie obyvateľov • historický a kultúrny vývoj spoločnosti • náboženské vyznanie
Technologické faktory	<ul style="list-style-type: none"> • zavádzanie IKT • zavádzanie inovatívnych technológií do výroby, postupov a procesov • investície v budúcnosti
Ekonomické faktory	<ul style="list-style-type: none"> • prepojenie s politickými faktormi • stav jednotlivých sektorov národného hospodárstva • vývoj meny, kurzu, inflácie • kúpyschopnosť obyvateľstva
Ekologické faktory	<ul style="list-style-type: none"> • ekosystémový prístup • ekosystémové služby
Politické faktory	<ul style="list-style-type: none"> • stupeň liberalizácie a demokracie • legislatívne zmeny ovplyvňujúce podnikateľskú sféru • prenos kompetencií zo štátnej úrovne na nižšie úrovne

Okres Sabinov

Vyššie popísané faktory z pohľadu vonkajšieho prostredia **v sociálnej, technologickej ekonomickej, ekologickej a politickej** oblasti ovplyvňujú aj schopnosť vytvárať pracovné príležitosti, a tým nepriamo ovplyvňujú výšku migračného salda, ktorá bola ku koncu roka 2014 v okrese Sabinov -167 (rozdiel medzi vyst'ahovanými a prisťahovanými), ako aj výšku celkového prírastku, úbytku, ktorá bola +248 (narodení, zomrelí, vyst'ahovaní, prisťahovaní) (ŠÚ, údaj ku 31.12.2014).

Z hľadiska vplyvu vonkajšieho prostredia na rozvoj miestnej ekonomiky v obci majú v rámci okresu podstatnejší význam 2 menšie mestá, okresné mesto Sabinov s počtom obyvateľov 12 703 (ŠÚ, údaj ku 31.12.2014) a mesto Lipany s počtom obyvateľov 6422 (ŠÚ, údaj ku 31.12.2014).

V súlade so Zákonom 336/2015 Zákon o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 11. novembra 2015 bol okres Sabinov zaradený do zoznamu najmenej rozvinutých okresov, v ktorom miera evidovanej nezamestnanosti vypočítaná z disponibilného počtu uchádzačov o zamestnanie, ktorú ústredie vykazuje, bola v období za aspoň deväť kalendárnych štvrt'rokov počas predchádzajúcich dvanástich po sebe nasledujúcich kalendárnych štvrt'rokov vyššia ako 1,6-násobku priemernej miery evidovanej nezamestnanosti v Slovenskej republike za rovnaké obdobie.

Na základe tohto zákona zabezpečí Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky podľa § 3 a § 4 Zákona o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 11. novembra 2015 vypracovanie Akčného plánu, ktorý bude obsahovať analýzu nepriaznivého hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho stavu najmenej rozvinutého okresu, zhodnotenie jeho rozvojového potenciálu, návrh opatrení a úloh na zabezpečenie realizácie a plnenia akčného plánu, časový harmonogram, spôsoby a zdroje financovania, monitorovanie a hodnotenie dosiahnutého pokroku. Akčný plán zároveň integruje už existujúce rezortné programy, prierezové programy a navrhuje odstraňovanie prekážok na ich využívanie.

Pre okres Sabinov s počtom obyvateľov 58 969 je charakteristické rovnomerné osídlenie. Z celkového počtu obyvateľov žije v okrese v predproduktívnom veku (do 14 rokov) 12 958 obyvateľov, v produktívnom veku (od 15 – 64) žije v okrese 39 679 a v poproduktívnom veku (65+) žije 6 332 obyvateľov. Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v okrese je 6447, z toho znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie (dlhodobo nezamestnaných) je 4178. Miera evidovanej nezamestnanosti v okrese 21,86 v porovnaní s Prešovským samosprávnym krajom

17,45 je takmer o 4,5 % vyššia (ŠÚ, údaje ku 31.12.2014). Okres Sabinov má v rámci Prešovského samosprávneho kraja najnižší podiel vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva a v rámci porovnaní - druhý najnižší na Slovensku (ŠÚ, 2013).

S ohľadom na dochádzanie za prácou sa nachádzajú v okrese nasledujúce podniky (najväčšie v okrese podľa počtu zamestnancov, resp. najvýznamnejšie pre vytváranie pracovných príležitostí):

Názov spoločnosti	Štatistická klasifikácia ekonomických činností SK NACE Rev. 2
SANAS, a.s.	Výroba ostatného nábytku (tradičný výrobca nábytku s výrazným exportom)
ZTS Sabinov, a. s.	Výroba ložísk, ozubených kolies, prevodových a ovládacích prvkov (vlastný vývoj, výroba prevodoviek)
ODEVA, spol. s r.o. Lipany	Výroba ostatného vrchného ošatenia (jeden z najväčších výrobcov odevov na Slovensku)
IMUNA PHARM, a.s.	Výroba farmaceutických prípravkov (výroba, výskum a predaj očkovacích látok, prípravky z krvnej plazmy, diagnostické prípravky, infúzne, dialyzačné a konzervačné roztoky)
Poľnohospodárske družstvo so sídlom v Jarovniciach	Chov dojníc PD obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy, (intenzívna rastlinná a živočíšna výroba, krmne zmesi, vlastná pekáreň)
ATEX-OK, s.r.o.	Výstavba obytných budov
EKO SVIP, s.r.o.	Výstavba rozvodov pre plyn a kvapaliny
ORAC SLOVAKIA, s.r.o.	Výroba výrobkov z plastu pre stavebníctvo
MEDICPRODUCT, a.s.	Výroba farmaceutických prípravkov
G.V.S., spol. s r.o.	Výstavba obytných budov
MILK-AGRO, spol.s.r.o výrobný závod v Sabinove	výroba mliekarenských výrobkov, zavádzanie inovatívnych technológií, modernizácia

Z hľadiska cestovného ruchu okres Sabinov mierne zaostáva za ostatnými časťami Šariša a Spiša i napriek tomu, že má pomerne silný kultúrny - historický a prírodný potenciál. V okrese sa nachádzajú 3 najvýznamnejšie rekreačné strediská: Drienica-Lysá (centrum celoročnej rekreácie), Dubovica– Žliabky (1 200 m dlhý lyžiarsky vlek, detský lyžiarsky vlek, ľahké

modré a stredne ťažké červené zjazdovky), Rencišov-Buče (orientované na zimné športy a turistiku).

V samotnom Sabinove sa nachádza letné kúpalisko. Okres je v oblasti cestovného ruchu zastúpený 13 ubytovacími zariadeniami s indexom 76,5, čo naznačuje výrazný pokles ubytovacích zariadení oproti roku 2013, v roku 2014 bolo evidovaných 8 399 návštevníkov s indexom 86 oproti roku 2013, čo naznačuje výrazný pokles aj u návštevníkov. Agroturizmus, vidiecky cestovný ruch, v prepojení na poľnohospodársku výrobu, sa javí ako ďalšia z možných foriem cestovného ruchu v horských a podhorských oblastiach. Vhodné podmienky pre vidiecky cestovný ruch majú viaceré obce v blízkom okolí, spomedzi nich, napr. aj obec Dubovica. V prípade využitia geotermálneho vrtu v Lipanoch, ktorý je silným potenciálom pre spomínanú oblasť, sa predpokladá rýchlejší rozvoj blízkeho územia.

Z kultúrno-historických pamiatok, ktorých je na území okresu pomerne dosť vďaka významnej pozícii územia v minulosti, v historickej Šarišskej župe, a ktoré tvoria významný potenciál pre všetky obce rozkladajúce sa na území Sabinovského okresu, je potrebné spomenúť aspoň niektoré. Tie spolu s prírodnými danosťami a jedinečnosťami regiónu tvoria jeho svojrázny kolorit.

V obci Bajerovce v prírodnej rezervácii Valalská voda sa nachádza minerálny prameň Voňačka. V katastri obce Bodovce sa nachádza národná prírodná rezervácia Hradová hora, na ktorej sa v 9. a 10. storočí nachádzalo mohutné slovanské hradisko, pamiatkový objekt výšinné Hradisko. Hradová hora sa nachádza v lesoch, na úpätí Čergovského pohoria, na kóte s nadmorskou výškou 871 metrov. Na území obce Brezovica sa nachádza viacero NKP. Ide o Pustý hrad, kaštieľ Berzeviczyovcov, rímskokatolícky kostol Všetkých svätých, pomník, kúriu, pohrebnú kaplnku a židovský cintorín. V obci Červenica pri Sabinove je zachovaný Dobajovský kaštieľ. Je národnou kultúrnou pamiatkou. Okrem kaštieľa sa v obci nachádza socha sv. Jána Nepomuckého a r.k. kostol. V katastri obce Brezovička okrem pamiatkového objektu – zaniknutej stredovekej dediny Šlemov – boli podľa databázy Pamiatkového úradu SR vyhlásené ako pamiatkové objekty aj zaniknutý kláštor, hrádok (Zámčisko, Hamborek), 2 zaniknuté kostoly a r.k. kostol sv. Martina. Medzi kopcami bočnej hrebeňovej rássochy pohoria Čergov sa nad obcou Hanigovce v regióne Horná Torysa nachádzajú zrúcaniny Hanigovského hradu. Obec Jarovnice eviduje vo svojom katastri národnú kultúrnu pamiatku hrob s náhrobkom maliara - impresionistu Szinyei-Merse, P, 1845 – 1920. Ruina hradu sa nachádza taktiež v obci Brezovička. Hradisko Nad myšiarňou v obci Olejnikov je taktiež národnou kultúrnou pamiatkou. V obci Krivany stojí pamätný dom Jolany Cirbusovej, prozaičky, technická pamiatka kamenný vodný mlyn s horným náhonom - Mušinka a národná kultúrna pamiatka

kaštieľ a park. Pozoruhodná je bazilika v Ľutine, ktorá je pútnickým miestom gréckokatolíkov. V obci Pečovská Nová Ves sa nachádza viacero významných pamiatok: 3 kaštiele, z ktorých jeden je najstaršou zachovanou pamiatkou v obci, kúria, park, kostol, židovský cintorín, ale aj hrob Jána Jablonského s náhrobníkom. V Šarišských Michaľanoch sa okrem kaštieľa nachádzajú ďalšie významné pamiatky, a to napríklad archeologické nálezisko - neolitická lokalita, nálezisko bukovohorskej kultúry a ďalšie. Ku historickému dedičstvu obce Rožkovany neodmysliteľne patrí aj kostol postavený v roku 1858 a drevená kaplnka so sochou sv. Jána Nepomuckého bola postavená v roku 1787 a pôvodne umiestnená v strede dediny.

Ľudové domy - národné kultúrne pamiatky, pamiatky ľudového staviteľstva, sa nachádzajú v obciach Brezovička - 2, v obci Krásna Lúka - 2 a v obci Drienica.

Kaštiele sa nachádzajú aj v obciach Dubovica, Krivany, Pečovská Nová Ves, Rožkovany, Šarišské Dravce, Šarišské Michaľany, Uzovce a Uzovský Šalgov.

Mesto Sabinov je známe najmä historickým jadrom s meštianskymi domami obohnaným hradbovým múrom a zvonickou, ktorá je taktiež pamiatkovým objektom. Významnou pamiatkou je tiež gotický kostol Sv. Jána Krstiteľa.

Z hľadiska vplyvu vonkajšieho prostredia na rozvoj miestnej ekonomiky v obci je podstatný aj vplyv viacerých faktorov na úrovni Prešovského kraja. Obec Brezovička sa nachádza na území bývalej Šarišskej župy, a v súvislosti s tým sa na dotknutom území, časti súčasného Prešovského samosprávneho kraja, zachovali významné historické pamiatky.

PSK patrí svojou rozlohou 8 973 km², ktorá zaberá 18,3 % rozlohy štátu a počtom obyvateľov 819 977, čo ku 31.12.2014 tvorilo 15,1% z celkového počtu obyvateľov SR, k najväčším krajom.

Spoločnú hranicu v rámci Slovenskej republiky má Prešovský samosprávny kraj s tromi samosprávnymi krajinami, na juhu s Košickým samosprávnym krajom a na západe s Banskobystrickým a Žilinským samosprávnym krajom. Na severe je územie vymedzené štátnou hranicou Slovenskej republiky s Poľskou republikou (Malopoľské a Podkarpatské vojvodstvo) v dĺžke asi 360 km. Na východe je územie vymedzené štátnou hranicou s Ukrajinou (Zakarpatská oblasť) v dĺžke asi 38 km.

Územie kraja je z hľadiska územného usporiadania Slovenskej republiky vymedzené samosprávnym územným celkom Prešovského samosprávneho kraja a zahŕňa 23 samosprávnych území miest a 642 samosprávnych území obcí, ktoré sú vytvorené zo 724 katastrálnych území. V kraji sa teda nachádza 665 obcí, najviac v rámci SR a je rozčlenený do 13 okresov (Prešov, Bardejov, Humenné, Kežmarok, Levoča, Medzilaborce, Poprad, Sabinov, Snina, Stará Ľubovňa, Stropkov, Svidník a Vranov nad Topľou. Rozlohou najväčšími sú okresy

Poprad, Bardejov a Prešov, naopak plošne najmenšími sú okresy Levoča, Stropkov a Medzilaborce). Z celkového počtu obyvateľov žije 47,9 % v mestách, krajské mesto Prešov obýva viac ako 90 tisíc obyvateľov. (Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj)

Spomedzi všetkých krajov je v Prešovskom kraji dlhodobý najvyšší prirodzený prírastok. Na druhej strane sa z Prešovského kraja vysťahovalo najviac obyvateľov. Saldo sťahovania ku 31.12.2014 dosiahlo hodnotu – 1,57 na 1 000 obyvateľov. K medziročnému nárastu počtu obyvateľov vo veku 65 a viac rokov došlo v roku 2014 vo všetkých okresoch Prešovského kraja. Veková štruktúra populácie Prešovského kraja ku 31.12.2014 v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi naznačuje demografické starnutie obyvateľstva.

Situácia mladých ľudí na trhu práce v Prešovskom kraji nie je lichotivá, keďže takmer polovica z počtu ekonomicky aktívnych ľudí do 25 rokov veku je evidovaná na úradoch práce (44,5 %). Táto situácia núti nezamestnaných mladých ľudí vycestovať za prácou do krajín Európskej únie. Rizikovou skupinou z hľadiska uplatnenia na trhu práce sa stávajú aj nezamestnaní nad 45 rokov veku, u ktorých nízka jazyková vybavenosť a zdravotné problémy sťažujú hľadanie práce doma aj v zahraničí. Za posledné roky pracovalo v zahraničí v priemere 40 tisíc ľudí z Prešovského kraja, čo je najviac zo všetkých krajov Slovenska.

Priemysel v kraji je rôznorodý. Zastúpenie tu má kovospracujúci, drevospracujúci, potravinársky, elektrotechnický, strojársky, chemický, textilný a odevný priemysel. Medzi najvýznamnejšie podniky v kraji patria: Tatravagónka v Poprade, Lear Corporation Seating Slovakia v Prešove, Pivovary TOPVAR, a.s., MECOM GROUP v Humennom, MILK-AGRO v Prešove, Nexis Fibers v Humennom, Bukóza Export-Import vo Vranove nad Topľou, Chemosvit folie vo Svite, Bukocel v Hencovciach a ďalšie.

Na území kraja pôsobí viac ako 16 tisíc firiem a 55,5 tisíc súkromne podnikajúcich fyzických osôb. Svoju činnosť orientujú hlavne do odvetví stavebníctva, obchodu a priemyselnej výroby. Podľa počtu zamestnancov 95 % firiem je zaradených medzi malé podniky (do 49 zamestnancov), 1,6 % medzi stredné (od 50 - 249 zamestnancov) a 0,3 % medzi veľké podniky (nad 250 zamestnancov).

Na základe regionalizácie OECD patrí PSK medzi prevažne vidiecke regióny V sídelnej štruktúre PSK tak, ako je to charakteristické pre celé územie SR, prevládajú malé obce do 1000 obyvateľov.

Poľnohospodárska pôda zaberá 42,4 % z celkovej rozlohy kraja. Z nej takmer dve pätiny predstavuje orná pôda, na ktorej sa pestujú predovšetkým obilniny, krmoviny, olejniný a zemiaky. V pestovaní zemiakov patrí kraj k najväčším producentom v SR. V rámci živočíšnej

výroby prevláda chov hovädzieho dobytku. Spolu s Banskobystrickým krajom obhospodaruje najväčšie plochy lesných pozemkov.

(zdroj: Štatistický úrad SR).

Prešovský samosprávny kraj je na základe ekonomických ukazovateľov za posledné roky jedným z najzaostalejších regiónov Slovenska, čomu však nenasvedčuje územie bohaté na prírodné, kultúrne a historické zdroje. PSK patrí medzi kraje s najlepšou environmentálnou kvalitou. Na väčšine územia má PSK prostredie vysokej kvality. Prírodné prostredie je relatívne málo narušené najmä v oblastiach s nízkou ekonomickou aktivitou.

Na území kraja sa nachádza 76 území európskeho významu. Patrí k nim napríklad aj neďaleký Kyjovský prales a Dubnícke bane.

V blízkom okolí obce sa nachádza chránené vtáčie územie Čergov. Výnimočnosť podzemného sveta je zastúpená často navštevovanou jaskyňou Zlá diera. Územie kraja je kvôli vyhovujúcej geologickej stavbe veľmi bohaté na výskyt minerálnych a termálnych vôd. Zastúpené sú všetky známe typy minerálnych vôd (prírodné minerálne vody, prírodné liečivé vody a prírodné minerálne vody stolové, okrem rádioaktívnych, niektoré dokonca vo veľkých koncentráciách). Sú považované za vzácny prírodný zdroj a bezpochyby sú ďalším predpokladom rozvoja územia. Na území kraja sa nachádzajú aj jedny z najstarších kúpeľov na Slovensku - Bardejovské kúpele.

3.4 Identifikácia potrieb, východísk a možných riešení

Pri stanovovaní globálnych a špecifických cieľov boli do úvahy vzaté determinanty možného rozvoja územia, teda vnútorné a vonkajšie prostredie, dopyt po území ako celku, ale aj čiastkový dopyt na území, potenciál rozvoja územia a schopnosť jeho využitia (v oblasti prírodno- geografickej, socio- demografickej, socio- ekonomickej a inovačnej), kvalita riadenia územia (schopnosť a miera implementácie jednotlivých politík), dostupnosť a kvalita služieb a ďalšie. Rozvojový potenciál územia je definovaný na základe výstupov analytickej časti a SWOT analýzy vypracovanej v rámci tohto materiálu. Potreby, východiská a možné riešenia týkajúce sa obce a navrhnuté komplementárne k územiu okresu Stropkov, sú v nasledujúcej časti koncipované v 1. kroku všeobecne a následne v 2. kroku sú rozpracované do konkrétnych potrieb, východísk, resp. možných riešení.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Brezovička sa prioritne, a teda aj prierezovo, v rámci opatrení a jednotlivých aktivít zameriava na podporu tvorby pracovných miest prostredníctvom mobilizácie zhodnocovania vnútorného potenciálu a rast kvality života obyvateľov na dotknutom území.

S cieľom udržateľného využívania a zhodnocovania potenciálu územia obce Brezovička boli definované potreby generujúce výzvy v nasledujúcich oblastiach:

- vidiecky cestovný ruch, agroturizmus
- pôdohospodárstvo
- energetický potenciál

Vidiecky cestovný ruch, agroturizmus

Jeho vznik a udržateľnosť je podmienená existenciou ponuky vhodných prírodných a kultúrnych podmienok, kvalitnej technickej, environmentálnej, voľnočasovej infraštruktúry a infraštruktúry súvisiacej so službami a určitým stupňom ekonomického, technického a sociálneho rozvoja. Jeho podstatou je ponuka rôznych voľnočasových aktivít na vidieku, najmä v horských a podhorských oblastiach, s možnosťou ubytovania sa v rodinách, vidieckych domoch alebo v účelových komerčných ubytovacích zariadeniach. Vidiecky cestovný ruch a agroturizmus zhodnocujú prostredníctvom produktov cestovného ruchu s vysokou pridanou hodnotou ekonomický potenciál vidieckej krajiny, a to najmä vďaka jej prírodným, historickým a kultúrnym zdrojom, miestnym tradíciám, vďaka zdravému vidieckemu prostrediu a miestnym produktom a službám, ktoré sú súčasťou identity regiónu.

Identifikácia konkrétnych potrieb, východísk a možných riešení

- 1) Efektívne využívať endogénne zdroje
- 2) Chrániť a „zhodnocovať“ kultúrne a prírodné dedičstvo.
- 3) Vytvoriť podmienky pre vznik nových pracovných príležitostí atraktívnych pre mladých ľudí.
- 4) Podporovať rozvoj aktívneho vidieckeho cestovného ruchu.
- 5) Podporovať vznik inovatívnych produktov v oblasti vidieckeho cestovného ruchu s vyššou pridanou hodnotou, integrujúcich moderné trendy.
- 6) Modernizovať všetky typy infraštruktúr (infraštruktúra malých rozmerov, technická, sociálna a infraštruktúra súvisiaca s voľným časom, rekreáciou a oddychom) v nadväznosti na rozvoj vodných športov.
- 7) Zvýšiť záujem o poľnohospodársku výrobu, živočíšnu aj špeciálnu rastlinnú.
- 8) Podporiť vznik nových výrobkov s vyššou pridanou hodnotou, motivovať k zakladaniu mikro a malých podnikov, podnietiť zvyšovanie zamestnanosti.
- 9) Modernizovať všetky typy infraštruktúr (infraštruktúry malých rozmerov, technickej, sociálnej a infraštruktúry súvisiacej s voľným časom v nadväznosti na podporu aktívneho a zdravého starnutia.
- 10) Klásť väčší dôraz na zvyšovanie energetickej efektívnosti.

4 STRATEGICKÁ ČASŤ

Vízia, globálne a špecifické ciele sú súčasťou strategickú časti, ktorá primárne definuje želaný stav v obci na konci riešeného časového obdobia. Ciele sú kreované tematicky s priemetom do územia.

Z hľadiska posúdenia reálnosti dosahovania výstupov, výsledkov a dopadov implementácie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce zohľadňujú tieto ciele identifikované potreby, reálny potenciál a možnosti, špecifiká, ale aj možné ohrozenia počas implementácie. Definovaná vízia, globálne a špecifické ciele korešpondujú s dokumentmi na regionálnej a národnej úrovni, ktoré nadväzujú na dokumenty Európskej únie.

Vízia:		
Spokojní obyvatelia, spokojní návštevníci		
Prioritná oblasť: Hospodárstvo	Prioritná oblasť: Sociálna	Prioritná oblasť: Environmentálna
Globálny cieľ	Globálny cieľ	Globálny cieľ
Efektívne smerovanými integrovanými investíciami vytvoriť priaznivé podmienky pre akceleráciu rastu konkurencieschopnosti miestneho hospodárstva	Efektívne smerovanými integrovanými investíciami vytvoriť priaznivé podmienky pre akceleráciu rastu konkurencieschopnosti miestneho hospodárstva	Efektívne smerovanými integrovanými investíciami vytvoriť priaznivé podmienky pre akceleráciu rastu konkurencieschopnosti miestneho hospodárstva
Špecifický cieľ	Špecifický cieľ	Špecifický cieľ
<i>Vytvoriť vhodné prostredia generujúce príležitosti pre „zhodnocovanie“ rozvojového potenciálu, so zreteľom na oblasť cestovného ruchu.</i>	<i>Vytvorenie vhodného prostredia generujúceho príležitosti pre „zhodnocovanie“ rozvojového potenciálu, so zreteľom na rozvojový potenciál v oblasti ponuky kvalitných služieb</i>	<i>Vytvorenie vhodného prostredia generujúceho príležitosti pre „zhodnocovanie“ rozvojového potenciálu, a to najmä so zameraním na oblasť ochrany a ponuky kvalitných ekosystémových služieb.</i>

5 PROGRAMOVÁ ČASŤ

V programovej časti sú na základe identifikovaných potrieb, východísk a možných riešení, definované konkrétne investičné zámery, ktoré obec plánuje realizovať v období 2016 – 2023, a ktoré sú podmienkou pre zvyšovanie výkonnosti rôznych typov subjektov, ktorých aktivity v riešenom území prispievajú ku zvyšovaniu výkonnosti miestnej ekonomiky.

Prioritná oblasť	Opatrenie	Aktivita
HOSPODÁRSTVO	Opatrenie 1.1.1: Investície do infraštruktúry	Aktivita 1.1.1.1: Vybudovanie chodníka ku penziónu Hamborek, vrátane zariadenia zastávky autobusu.
		Aktivita 1.1.1.2: Výstavba náučného chodníka na „Koscilek“ a doplnkovej infraštruktúry.
		Aktivita 1.1.1.3: Výstavba náučného chodníka k zaniknutému hradu Zámčisko, vyčistenie okolia hradu.
		Aktivita 1.1.1.4: Oprava fasády sýpky pri OcÚ a nové odkvapy.
		Aktivita 1.1.1.5: Úprava miestnych komunikácií 2. etapa.

Prioritná oblasť	Opatrenie	Aktivita
SOCIÁLNA	Opatrenie 2.1.1: Investície do infraštruktúry zvyšujúcej ponuku kvalitných služieb	Aktivita 2.1.1.1: Prepojenie miestnych komunikácií "Lozovec" a "Kamence"
		Aktivita 2.1.1.2: Výstavba chodníkov - ku kostolu a na „Utro“
		Aktivita 2.1.1.3: Výstavba bytovky
		Aktivita 2.1.1.4: Úprava dvora OcÚ a parkoviska pred OcÚ
		Aktivita 2.1.1.5: Úprava cintorína
		Aktivita 2.1.1.6: Oprava a dostavba hasičskej zbrojnice
		Aktivita 2.1.1.7: Rekonštrukcia miestneho rozhlasu

		Aktivita 2.1.1.8: Oprava dvora a fasády MŠ
		Aktivita 2.1.1.9: Výstavba detského ihriska s oddychovou zónou
		Aktivita 2.1.1.10: Výstavba multifunkčného ihriska s chladením
		Aktivita 2.1.1.11: Výstavba workoutového ihriska

Prioritná oblasť	Opatrenie	Aktivita
ENVIRON- MENTÁLNA	Opatrenie 3.1.1: Investície do environmentálnej infraštruktúry	Aktivita 3.1.1.1: Rekonštrukcia kultúrneho domu a obecného úradu
		Aktivita 3.1.1.2: Výstavba kompostoviska

5.1 Špecifikácia a popis opatrení

V časti Špecifikácia a popis opatrení je načrtnutý výber a zameranie opatrení a konkrétne vymedzenie územných a tematických investícií do oblastí s potenciálom rastu a rozvoja. Samospráva má záujem v období 2016 – 2023 zabezpečiť konkurencieschopnosť a stabilitu miestnej ekonomiky integráciou dostupných zdrojov (ľudských, materiálnych, finančných), ako aj integráciou existujúcej legislatívy a ďalších dokumentov na rôznych úrovniach do strategických dokumentov obce. V zmysle platnej legislatívy predstavujú štrukturálne fondy doplnkový zdroj financovania potrieb podporujúcich miestny a regionálny rozvoj.

V priebehu implementácie tohto dokumentu budú všetky aktivity realizované v súlade s platnou legislatívou a s ohľadom na zákon č. 24/2006 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

PRIORITNÁ OBLASŤ HOSPODÁRSTVO

1 GLOBÁLNY CIEĽ:

Efektívne smerovanými integrovanými investíciami vytvoriť priaznivé podmienky pre akceleráciu rastu konkurencieschopnosti miestneho hospodárstva.

1.1 ŠPECIFICKÝ CIEĽ:

Vytvoriť vhodné prostredia generujúce príležitosti pre „zhodnocovanie“ rozvojového potenciálu, so zreteľom na oblasť cestovného ruchu.

1.2 ŠPECIFICKÝ CIEĽ:

Lepšia dopravná dostupnosť.

Vidiecky cestovný ruch, najmä oblasť turizmu, je uznávaným akcelerátorom rozvoja najmä zaostalých regiónov, vzdialenejších od väčších aglomerácií. Rozvoj oblasti vidieckeho turizmu generuje príležitosti k ochrane a zhodnocovaniu rozvojového potenciálu územia. Vo väčšine prípadov najsilnejší rozvojový potenciál málo rozvinutých regiónov spočíva v prírodnom a kultúrnom bohatstve daného územia. Investície do ochrany a následne zhodnocovania tohto potenciálu zabezpečujú rast miestnych hospodárstiev a v neposlednej miere prispievajú k vyššej kvalite ponúkaných služieb a zvyšovaniu životnej úrovne. Oblasť Spišsko – šarišského medzihoria, v ktorom sa rozprestiera katastrálne územie obce, budujú prevažne paleogénne horniny vnútrokarpatského flyša a horniny bradlového pásma so zaujímavými formami bradiel, patrí k zaujímavým, ale menej turisticky známym regiónom. Do severnej časti katastrálneho územia zasahuje chránené územie Čergovský Minčol s 5. stupňom ochrany a 100 m ochranným pásmom a s 3. stupňom ochrany okolo rezervácie. Prírodný, ale aj kultúrny potenciál (pestrá a bohatá minulosť, napr. sieť strážnych hradov pred tatárskymi vpádmi, a pod.) sa v prípade vytvorenia priaznivých podmienok môže stať prostredím generujúcim pracovné príležitosti, čo je v oblasti hospodárstva jednou z priorít obce Brezovička.

Historický vývoj Brezovičky súvisel s geograficky relatívne blízkymi „kráľovskými“ mestami Sabinov a Prešov. Výhodnou je geografická poloha obce aj z dôvodu jej relatívnej blízkosti k mestám Levoči a Popradu.

Do okresného mesta Sabinov, ako aj do relatívne blízkeho mesta Stará Ľubovňa je dobrá dopravná dostupnosť. Od okresného mesta Sabinov je obec vzdialená necelých 25 km a od mesta Stará Ľubovňa necelých 32 km. Obec z geografického hľadiska má predpoklady pre rozvoj vidieckeho turizmu.

V časti 4.2.6 Cyklistická doprava a cykloturistika, pešia doprava 4.2.6.1 Cyklistická doprava v Genereli dopravnej infraštruktúry PSK je v súvislosti s riešením a plánovaním turistických cyklotrás a hlavnej rozvojovej osi cyklodopravy v okrese Sabinov plánovaná aj cyklocesta

Lipany – Krivany – Torysa – Brezovica – Brezovička – Nižný Slavkov – Vyšný Slavkov – smer Spišské Podhradie.

Kvalitná technická infraštruktúra má z hľadiska vplyvu vonkajších a vnútorných predpokladov význam rozvojového faktora, ovplyvňujúceho rozvoj podnikania, rozvoj všetkých sektorov miestnej ekonomiky a rast jej konkurencieschopnosti. Samospráva podporou rekonštrukcií a výstavby miestnych komunikácií, zabezpečením kvalitnej dopravnej infraštruktúry, vrátane nemotorovej, ako aj súvisiacej doplnkovej infraštruktúry, v jej prepojení na existujúcu infraštruktúru národného až nadnárodného významu, podporí prítťažlivosť a atraktivnosť územia obce.

Environmentálne prijateľná modernizácia a výstavba miestnych komunikácií v kombinácii s budovaním kvalitnej voľnočasovej infraštruktúry, kvalitnými službami a inovatívnymi produktami v oblasti cestovného ruchu ponúkajú zároveň vytváranie pracovných príležitostí.

Opatrenie 1.1.1: Investície do infraštruktúry

Aktivita 1.1.1.1: Vybudovanie chodníka ku penziónu Hamborek, vrátane zriadenia zastávky autobusu

Aktivita 1.1.1.2: Výstavba náučného chodníka na „Koscilek“ a doplnkovej infraštruktúry

Aktivita 1.1.1.3: Výstavba náučného chodníka k zaniknutému hradu Zámčisko, vyčistenie okolia hradu

Aktivita 1.1.1.4: Oprava fasády sýpky pri OcÚ a nové odkvapy

Aktivita 1.1.1.5: Úprava miestnych komunikácií 2. etapa

V procese realizácie aktivít definovaných v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Brezovička na obdobie 2016 – 2023 bude obec rešpektovať pripomienky a požiadavky vyplývajúce zo stanovísk doručených k oznámeniu o vypracovaní strategického dokumentu.

PRIORITNÁ OBLASŤ SOCIÁLNA

2 GLOBÁLNY CIEĽ:

Efektívne smerovanými integrovanými investíciami vytvoriť priaznivé podmienky pre akceleráciu rastu konkurencieschopnosti miestneho hospodárstva

2.1 ŠPECIFICKÝ CIEĽ:

Vytvorenie vhodného prostredia generujúceho príležitosti pre „zhodnocovanie rozvojového potenciálu, so zreteľom na rozvojový potenciál v oblasti ponuky kvalitných služieb

Obec Brezovička s cieľom zvýšenia kvality života obyvateľov plánuje investovať do infraštruktúry zvyšujúcej ponuku kvalitných služieb. Finančné zdroje na tieto investície plánuje obec získať z EŠIF, alebo iných dotačných zdrojov. Samospráva obce je zrejme, že úroveň rozvoja miestneho hospodárstva ovplyvňuje stav kvality života obyvateľov a v nadväznosti na to migračné správanie sa obyvateľstva. Kvalitná technická infraštruktúra, dopravná dostupnosť a dopravné spojenie sú dôležitými faktormi ovplyvňujúcimi spokojnosť obyvateľov s bývaním. Z dôvodu skvalitniť technickú infraštruktúru v obci plánuje samospráva obce vybudovať prepojenie miestnych pozemných komunikácií "Lozovec" a "Kamence", ktoré sú súčasťou dopravného vybavenia obce a sú základom dopravného spojenia. Obec plánuje zároveň skvalitniť stav existujúcich chodníkov, ako aj vybudovať nové. Aj z toho dôvodu plánuje obec výstavbu chodníkov - ku kostolu a na „Utro“.

Kvalita vzdelávacej a voľnočasovej infraštruktúry je ďalším predpokladom ku vyššej spokojnosti obyvateľov s prostredím, v ktorom žijú. Ovpľvňuje kvalitu ponúkaných spoločenských a športových podujatí. V rámci opatrenia Investície do infraštruktúry zvyšujúcej ponuku kvalitných služieb samospráva obce plánuje opravu dvora a fasády materskej školy, výstavbu detského ihriska s oddychovou zónou, výstavbu multifunkčného ihriska s chladením a výstavbu workoutového ihriska. Obec tým podporí zmysluplné využívanie voľného času, aktivizuje rozvoj športových aktivít. Výstavbou bytovky s bytmi nižšieho štandardu ponúka samospráva príležitosť slušného bývania aj sociálne slabším obyvateľom.

V rámci poskytovania čo najkvalitnejších služieb obyvateľom sa obec snaží úpravou cintorína vytvoriť dôstojné miesto pokoja, či priestor na vykonávanie cirkevných, alebo občianskych obradov. Bezpečnosť v obci plánuje samospráva zabezpečiť opravou a dostavbou hasičskej zbrojnice a rekonštrukciou miestneho rozhlasu.

Opatrenie 2.1.1: Investície do infraštruktúry zvyšujúcej ponuku kvalitných služieb

Aktivita 2.1.1.1: Prepojenie miestnych komunikácií "Lozovec" a "Kamence"

Aktivita 2.1.1.2: Výstavba chodníkov - ku kostolu a na „Utro“

Aktivita 2.1.1.3: Výstavba bytovky

Aktivita 2.1.1.4: Úprava dvora OcÚ a parkoviska pred OcÚ

Aktivita 2.1.1.5: Úprava cintorína

Aktivita 2.1.1.6: Oprava a dostavba hasičskej zbrojnice

Aktivita 2.1.1.7: Rekonštrukcia miestneho rozhlasu

Aktivita 2.1.1.8: Oprava dvora a fasády MŠ

Aktivita 2.1.1.9: Výstavba detského ihriska s oddychovou zónou

Aktivita 2.1.1.10: Výstavba multifunkčného ihriska s chladením

Aktivita 2.1.1.11: Výstavba workoutového ihriska

V procese realizácie aktivít definovaných v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Brezovička na obdobie 2016 – 2023 bude obec rešpektovať pripomienky a požiadavky vyplývajúce zo stanovísk doručených k oznámeniu o vypracovaní strategického dokumentu.

PRIORITNÁ OBLASŤ ENVIRONMENTÁLNA

3 GLOBÁLNY CIEĽ:

Efektívne smerovanými integrovanými investíciami vytvoriť priaznivé podmienky pre akceleráciu rastu konkurencieschopnosti miestneho hospodárstva

3.1 ŠPECIFICKÝ CIEĽ :

Vytvorenie vhodného prostredia generujúceho príležitosti pre „zhodnocovanie rozvojového potenciálu, a to najmä so zameraním na oblasť ochrany a ponuky kvalitných ekosystémových služieb.

Pri konkrétnych aktivitách, vyplývajúcich zo strategického dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Brezovička na obdobie 2016 - 2023“ bude obec rešpektovať prvky sústavy chránených území NATURA 2000 a prvky systému ekologickej stability ÚSES, keďže časť územia obce patrí do **chráneného vtáčieho územia** Čergov, do severnej časti katastrálneho územia zasahuje chránené územie - **národná prírodná rezervácia** - Čergovský Minčol s 5. stupňom ochrany a 100 m ochranným pásmom a s 3. stupňom ochrany okolo rezervácie a medzi obcami Brezovička a Kyjov sa nachádza **prírodná pamiatka Bradlové pásmo**.

Pri realizácii konkrétnych aktivít zasahujúcich do prvkov sústavy chránených území NATURA 2000 a prvkov systému ekologickej stability ÚSES bude obec postupovať v súlade s ustanoveniami zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Obec Brezovička výstavbou kompostoviska urobí potrebné opatrenia zamerané na vhodné zaobchádzanie s biologickými odpadmi. Zvýšenie environmentálneho vedomia obyvateľov

zameraných na oblasť triedenia odpadov a zhodnocovania odpadov prispeje k zlepšeniu stavu hospodárenia s odpadmi v obci.

Obec v rámci znižovania energetickej náročnosti budov, rekonštrukciou kultúrneho domu a obecného úradu zabezpečí zlepšenie tepelno-technických vlastností budov, čoho priamym výstupom budú budovy s podstatne nižšími nárokmi na spotrebovanú energiu. Aktivity vykonané v rámci tohto opatrenia budú environmentálne prijateľné, v súlade so Smernicou o energetickej hospodárnosti budov (2002/91/ES vs. 2010/31/EU). Opatrenia na zníženie energetickej náročnosti prispievajú k dosiahnutiu udržateľných dodávok energie a znižovaniu emisií skleníkových plynov.

Z hľadiska zachovania kvalitných ekosystémových služieb v súlade s existujúcou legislatívou v oblasti životného prostredia a ekosystémovým prístupom má samospráva záujem zachovávať a budovať čo najviac prvkov zelenej infraštruktúry.

Opatrenie 3.1.1: Investície do environmentálnej infraštruktúry

Aktivita 3.1.1.1: Rekonštrukcia kultúrneho domu a obecného úradu

Aktivita 3.1.1.2: Výstavba kompostoviska

V procese realizácie aktivít definovaných v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na obdobie 2016 – 2023 bude samospráva obce Brezovička rešpektovať pripomienky a požiadavky, ktoré vyplynú zo stanovísk doručených k oznámeniu o vypracovaní strategického dokumentu.

**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Brezovička
na obdobie 2016 - 2023**

5.2 Projektové zámery

P. č.	Investora	Typ zámery	Zameranie projektu (názov vystihujúci zámer)	Stručný popis, resp. poznámky	Oblasť, na ktorú je projektový zámer orientovaný			Predpokladaný termín realizácie (od - do)	Predpokladané náklady (EUR)	Stav pripravenosti projektového zámery	Realizácia projektu viazaná na
					Oblasť	Kategória	Iné				
1	Brezovička	Investičný	Vybudovanie chodníka k penziónu Hamborek, vrátane zariadenia zastávky autobusu	chodník od mosta až po koniec obce, nová zastávka	Technická infraštruktúra	Doprava, komunikácie, MHD		2017 - 2020	150 000,00 €	V štádiu úvah	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov
2	Brezovička	Investičný	Výstavba náučného chodníka na "Koscilek"	náučný chodník s tabuľami a lavičkami	Cestovný ruch	Kultúrne a historické pamiatky		2018 - 2019	25 000,00 €	Spracovaná štúdia	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov
3	Brezovička	Investičný	náučný chodník k zaniknutému hradu Zámčisko, vyčistenie okolia hradu	smerové tabule k hradu a vyčistenie okolia hradu	Cestovný ruch	Kultúrne a historické pamiatky		2017 - 2019	35 000,00 €	V štádiu úvah	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov
4	Brezovička	Investičný	Oprava dvora a fasády MŠ	vyasfaltovať alebo vydláždiť dvor, nová brána, nová omietka + farba	Sociálna infraštruktúra	Školstvo		2017 - 2018	25 000,00 €	Spracovaná štúdia	Budeme realizovať aj bez prípadnej dotácie
5	Brezovička	Investičný	Výstavba multifunkčného ihriska s chladením	Ihrisko s pevným povrchom, vhodné na viacero športov aj s chladením	Sociálna infraštruktúra	Šport, voľný čas		2017 - 2019	100 000,00 €	Spracovaná štúdia	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov
6	Brezovička	Investičný	Úprava miestnych komunikácií 2. etapa	vyasfaltovať cestu k stolárstvu a na ihrisko	Technická infraštruktúra	Doprava, komunikácie, MHD		2017 - 2019	150 000,00 €	V štádiu úvah	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah
7	Brezovička	Investičný	Výstavba detského ihriska s oddychovou zónou	zriadenie detského ihriska v parku alebo pri ihrisku	Sociálna infraštruktúra	Šport, voľný čas		2017 - 2020	20 000,00 €	Spracovaná štúdia	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov
8	Brezovička	Investičný	Výstavba chodníka na "Utro"	chodník popri opravenej ceste cca 180 m	Technická infraštruktúra	Telekomunikačné siete		2016 - 2017	20 000,00 €	Spracovaná projektová dokumentácia	Budeme realizovať aj bez prípadnej dotácie
9	Brezovička	Investičný	prepojenie miestnych komunikácií "Lozovec" a "Kamence"	odkúpiť časť pozemku a spojiť cesty, nové optolenie	Technická infraštruktúra	Doprava, komunikácie, MHD		2017 - 2019	25 000,00 €	V štádiu úvah	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov

**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Brezovička
na obdobie 2016 - 2023**

10	Brezovička	Investičný	Oprava fasády sýpky pri OcÚ a nové odkvapky	opraviť poškodenú fasádu, nové odkvapky a zvody	Sociálna infraštruktúra	Kultúrne a historické pamiatky		2018 - 2021	20 000,00 €	V štádiu úvah	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov
11	Brezovička	Investičný	Rekonštrukcia miestneho rozhlasu	oprava prp výmena stĺpov, výmena káblov, doplnenie reproduktorov	Technická infraštruktúra	Obecný rozhlas		2019 - 2022	15 000,00 €	V štádiu úvah	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah
12	Brezovička	Investičný	Úprava dvora OcÚ a parkoviska pred OcÚ	zámková dlažba vo dvore OcÚ a na prkovisku pred KD	Technická infraštruktúra	Doprava, komunikácie, MHD		2018 - 2022	30 000,00 €	Spracovaná štúdia	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov
13	Brezovička	Investičný	Výstavba workoutového ihriska	outdoorová posilňovňa pri ihrisku	Sociálna infraštruktúra	Šport, voľný čas		2017 - 2020	10 000,00 €	Spracovaná štúdia	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov
14	Brezovička	Investičný	Výstavba chodníka ku kostolu	chodník od križovatky až ku kostolu	Technická infraštruktúra	Doprava, komunikácie, MHD		2018 - 2022	60 000,00 €	V štádiu úvah	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov
15	Brezovička	Investičný	Úprava cintorína	Vjazd na cintorín, oprava oplotenia, chodníky	Sociálna infraštruktúra	Iné - doplněte		2017 - 2022	50 000,00 €	Spracovaná štúdia	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov
16	Brezovička	Investičný	Oprava a dostavba hasičskej zbrojnice	zväčšenie garáže HZ, nová strecha	Technická infraštruktúra	Iné - doplněte		2017 - 2018	40 000,00 €	Spracovaná štúdia	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov
17	Brezovička	Investičný	Výstavba bytovky	výstavba bytovkys bytmi nižšieho štandardu	Sociálna infraštruktúra	Bývanie		2017 - 2022	250 000,00 €	V štádiu úvah	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah
18	Brezovička	Investičný	Rekonštrukcia kultúrneho domu a obecného úradu	Zateplenie obvodového plášťa, výmena strechy a okien	Sociálna infraštruktúra	Kultúra		2016 - 2018	350 000,00 €	Hotové VO, vybraný dodávateľ	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov
19	Brezovička	Investičný	Výstavba kompostoviska	výstavba kompostoviska na BRO	Životné prostredie	Zhodnocovanie odpadu		2017 - 2020	30 000,00 €	V štádiu úvah	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov

5.3 Projektové zámery so spracovanou štúdiou / projektovou dokumentáciou / vydanými povoleniami

PRIORITNÁ OBLASŤ HOSPODÁRSTVO					
1.1.1.2: Výstavba náučného chodníka na "Koscilek"					
Základné údaje					
Garant:		Obec			
Kontaktná osoba		Starosta / poverená osoba			
Začatie a ukončenie projektu		2018 - 2019			
Súčasný stav projektu		Spracovaná štúdia			
Stav pred realizáciou		Absentujúca infraštruktúra súvisiaca so voľnočasovými (aj vzdelávacími) aktivitami			
Cieľ		Vytvoriť vhodné prostredia generujúce príležitosti pre „zhodnocovanie“ rozvojového potenciálu, so zreteľom na oblasť cestovného ruchu.			
Výstup		Vybudovaný náučný chodník			
Realizácia projektu					
Fáza /míľnik		Predpokladaný termín			
Prípravná fáza (podľa potreby – projektová dokumentácia, stavebné povolenie, a iné)		2018			
Príprava a podanie žiadosti o NFP		2018/2019			
Verejné obstarávanie a podpis zmluvy		2019			
Realizácia projektu / kolaudácia		2019			
Financovanie projektu					
Druh výdavku	Náklady spolu v €	Zdroje financovania			
		EU	SR	Obec	Iné
Prípravná fáza	-				
Verejné obstarávanie	-				
Realizácia	25 000,00 €	x	x	x	
Spolu	25 000,00 €	x	x	x	

PRIORITNÁ OBLASŤ SOCIÁLNA					
Aktivita 2.1.1.2: Výstavba chodníkov - ku kostolu a na „Utro“					
Základné údaje					
<i>Garant:</i>	obec				
<i>Kontaktná osoba</i>	starosta / poverená osoba				
<i>Začatie a ukončenie projektu</i>	2016 - 2017				
<i>Súčasný stav projektu</i>	Spracovaná projektová dokumentácia				
<i>Stav pred realizáciou</i>	Absencia chodníka na „Utro“				
<i>Cieľ</i>	Vytvorenie vhodného prostredia generujúceho príležitosti pre „zhodnocovanie“ rozvojového potenciálu, so zreteľom na rozvojový potenciál v oblasti ponuky kvalitných služieb				

Výstup		Vybudovaný chodník na „Utro“			
Realizácia projektu					
Fáza /míľnik		Predpokladaný termín			
Prípravná fáza (podľa potreby – projektová dokumentácia, stavebné povolenie, a iné)		2016			
Príprava a podanie žiadosti o NFP		-			
Verejné obstarávanie a odpis zmluvy		2017			
Realizácia projektu / kolaudácia		2017			
Financovanie projektu					
Druh výdavku	Náklady spolu v €	Zdroje financovania			
		EU	SR	Obec	Iné
Prípravná fáza	-				
Verejné obstarávanie	-				
Realizácia	20 000	x	x	x	
Spolu	20 000	x	x	x	

PRIORITNÁ OBLASŤ ENVIRONMENTÁLNA

3.1.1.1: Rekonštrukcia kultúrneho domu a obecného úradu

Základné údaje

Garant:	Obec
Kontaktná osoba	Starosta / poverená osoba
Začatie a ukončenie projektu	2016 - 2018
Súčasný stav projektu	Hotové VO, vybraný dodávateľ
Stav pred realizáciou	Vysoká energetická náročnosť budov
Cieľ	Vytvorenie vhodného prostredia generujúceho príležitosti pre „zhodnocovanie rozvojového potenciálu, a to najmä so zameraním na oblasť ochrany a ponuky kvalitných ekosystémových služieb.
Výstup	Nízka energetická náročnosť

Realizácia projektu

Fáza /míľnik		Predpokladaný termín			
Prípravná fáza (podľa potreby – projektová dokumentácia, stavebné povolenie, a iné)		2016			
Príprava a podanie žiadosti o NFP		2017/2018			
Verejné obstarávanie a odpis zmluvy		2017/2018			
Realizácia projektu / kolaudácia		2018			

Financovanie projektu

Druh výdavku	Náklady spolu v €	Zdroje financovania			
		EU	SR	Obec	Iné
Prípravná fáza	-				
Verejné obstarávanie	-				
Realizácia		x	x	x	
Spolu		x	x	x	

5.4 Merateľné ukazovatele

Pre monitorovanie napĺňania jednotlivých cieľov a opatrení v rámci stanovených priorít boli zvolené ukazovatele výstupu alebo výsledku. Výstupy nevedú ku kvalitatívnemu posudzovaniu. Indikátory výstupov sú merané vo fyzikálnych jednotkách ako je počet, kus, m, m².

PRIORITNÁ OBLASŤ HOSPODÁRSTVO				
Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
			Rok 2016	Rok 2023
Opatrenie 1.1.1: Investície do infraštruktúry				
Aktivita 1.1.1.1: Vybudovanie chodníka ku penziónu Hamborek, vrátane zriadenia zastávky autobusu				
výstupu			0	
Aktivita 1.1.1.2: Výstavba náučného chodníka na „Koscilek“ a doplnkovej infraštruktúry				
výstupu	Dĺžka náučného chodníka	m ²	0	
Aktivita 1.1.1.3: Výstavba náučného chodníka k zaniknutému hradu Zámčisko, vyčistenie okolia hradu.				
výstupu	Dĺžka náučného chodníka	m ²	0	
Aktivita 1.1.1.4: Oprava fasády sýpky pri OcÚ a nové odkvapy				
výstupu	Plocha opravenej fasády	m ²	0	
Aktivita 1.1.1.5: Úprava miestnych komunikácií				
výstupu	Dĺžka upravenej komunikácie	m ²	0	

PRIORITNÁ OBLASŤ SOCIÁLNA				
Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
			Rok 2015	Rok 2023
Opatrenie 2.1.1: Investície do infraštruktúry zvyšujúcej ponuku kvalitných služieb				
Aktivita 2.1.1.1: Prepojenie miestnych komunikácií "Lozovec" a "Kamence"				
výstupu	Dĺžka prepájajúcej komunikácie	m ²	0	
Aktivita 2.1.1.2: Výstavba chodníkov - ku kostolu a na „Utro“				
výstupu	Dĺžka nových chodníkov	m ²	0	
Aktivita 2.1.1.3: Výstavba bytovky				
výstupu	Obytná plocha	m ²	0	
Aktivita 2.1.1.4: Úprava dvora OcÚ a parkoviska pred OcÚ				
výstupu	Upravená plocha	m ²	0	
Aktivita 2.1.1.5: Úprava cintorína				
výstupu	Upravená plocha	m ²	0	
Aktivita 2.1.1.6: Oprava a dostavba hasičskej zbrojnice				
výstupu	Opravená plocha		0	
Aktivita 2.1.1.7: Rekonštrukcia miestneho rozhlasu				
výstupu	Fungujúci rozhlas	ks	0	
Aktivita 2.1.1.8: Oprava dvora a fasády MŠ				
výstupu	Opravená plocha fasády	m ²	0	
Aktivita 2.1.1.9: Výstavba detského ihriska s oddychovou zónou				

výstupu	Plocha detského ihriska	m ²	0	
Aktivita 2.1.1.10: Výstavba multifunkčného ihriska s chladením				
výstupu	Plocha ihriska	m ²	0	
Aktivita 2.1.1.11: Výstavba workoutového ihriska				
	Plocha ihriska	m ²	0	

PRIORITNÁ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE				
Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
			Rok 2015	Rok 2023
Opatrenie 3.1.1: Investície do environmentálnej infraštruktúry				
Aktivita 3.1.1.1: Rekonštrukcia kultúrneho domu a obecného úradu				
výstupu	Zrekonštruovaná plocha KD	m ²	0	
Aktivita 3.1.1.2: Výstavba kompostoviska				
výsledku	Ekvivalentný počet domácností	obyvateľ	0	

6 REALIZAČNÁ ČASŤ

6.1 Popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR OBCE, inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie

Kvalita implementácie PHSR obce Brezovička na obdobie 2016 - 2023 bude závisieť od prístupu manažmentu obce k jednotlivým výzvam, ako aj od úrovne spolupráce s jednotlivými partnermi, ktorých výber je ovplyvnený identifikovanými konkrétnymi potrebami, východiskami a možnými riešeniami navrhnutými v časti 3.4. Výber riešených tém súvisí s víziou vybudovať obec integrujúcu poznatky z minulosti cez prítomnosť do budúcnosti. Spokojnosť obyvateľov a návštevníkov bude reakciou na dostupnosť pracovných príležitostí, a kvalitných služieb v kvalitnom prostredí. Schválenie, koordinácia, plánovaná implementácia a monitorovanie implementácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Brezovička na obdobie 2015 – 2023 je v súlade so zákonom č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov v kompetencii Zastupiteľstva obce.

6.2 Komunikačná stratégia a koordinácia

Počas vypracovávanía strategického dokumentu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na obdobie 2015-2023 samospráva spolupracovala pri príprave jednotlivých prioritných oblastí s internými aj externými odborníkmi, sociálno -ekonomickými partnermi.

1. Konzultácie jednotlivých krokov - činností samosprávy a dodávateľa diela v rámci prípravy a spracovania dokumentu
2. Pracovné stretnutia

3. Dotazníkový prieskum
4. Elektronická komunikácia
5. Poskytnutie informácie o príprave dokumentu na webovej stránke obce a dotknutých subjektov
6. Zaslanie pripomienok ku pripravovanému dokumentu v súlade so zákonom 24/2006 Z.z a ich zohľadnenie v procese implementácie dokumentu
7. Poskytovanie informácií v procese implementácie strategického dokumentu v závislosti od požiadaviek a vo vzťahu k dotknutým cieľovým skupinám v súkromnom a verejnom sektore

6.3 Systém monitorovania a hodnotenia

Cieľom monitorovacích a hodnotiacich aktivít bude sledovať napĺňanie definovaných cieľov prostredníctvom ukazovateľov a sledovať prínos cielene umiestnených investícií k rozvoju miestnej ekonomiky a rastu jej konkurencieschopnosti, napríklad prostredníctvom zvyšovania počtu pracovných miest pri budovaní, rekonštrukciách , či zavádzaní inovatívnych procesov.

Sledované monitorovacie ukazovatele sa porovnávajú v každej správe – počiatočný a konečný stav. Všetky ukazovatele sú východiskom pri priebežnom posudzovaní vplyvov stratégie na rozvoj územia. Monitorovacie ukazovatele budú sledované na základe údajov z priebežne realizovaných alebo ukončených projektov a jedenkrát ročne spracované.

Cieľom merateľných ukazovateľov je sledovať ako prostredníctvom vyššej miery využívania endogénnych zdrojov dochádza k rozvoju miestnej ekonomiky, rastu jej konkurencieschopnosti, a tým ku zvyšovaniu spokojnosti a kvality života obyvateľov v obci.

6.4 Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (n+2)

Akčný plán prioritnej oblasti: HOSPODÁRSTVO						
Aktivita	Termín (rok/roky)	Zdroj financovania				Realizácia aktivity závislá od
		EÚ	SR	Obec	Iné	
Aktivita 1.1.1.1: Vybudovanie chodníka ku penziónu Hamborek, vrátane zariadenia zastávky autobusu	2017 - 2020	X	X	X		získania finančných prostriedkov
Aktivita 1.1.1.2: Výstavba náučného chodníka na „Koscilek“ a doplnkovej infraštruktúry.	2018 - 2019	X	X	X		získania finančných prostriedkov
Aktivita 1.1.1.3: Výstavba náučného chodníka k zaniknutému hradu Zámčisko, vyčistenie okolia hradu.	2017 - 2019	X	X	X		získania finančných prostriedkov
Aktivita 1.1.1.4: Oprava fasády sýpky pri OcÚ a nové odkvapy	2018 - 2021	X	X	X		získania finančných prostriedkov
Aktivita 1.1.1.5: Úprava miestnych komunikácií 2. etapa	2017 - 2019	X	X	X		získania finančných prostriedkov

Akčný plán prioritnej oblasti: SOCIÁLNEJ						
Aktivita	Termín (rok/roky)	Zdroj financovania				Realizácia aktivity závislá od
		EÚ	SR	Obec	Iné	
Aktivita 2.1.1.1: Prepojenie miestnych komunikácií "Lozovec" a "Kamence"	2017 - 2019	X	X	X		získania finančných prostriedkov
Aktivita 2.1.1.2: Výstavba chodníkov - ku kostolu a na „Útro“	2016 - 2017	X	X	X		získania finančných prostriedkov
Aktivita 2.1.1.3: Výstavba bytovky	2017 - 2022	X	X	X		získania finančných prostriedkov
Aktivita 2.1.1.4: Úprava dvora OcÚ a parkoviska pred OcÚ	2018 - 2022	X	X	X		získania finančných prostriedkov
Aktivita 2.1.1.5: Úprava cintorína	2017 - 2022	X	X	X		získania finančných prostriedkov
Aktivita 2.1.1.6: Oprava a dostavba hasičskej zbrojnice	2017 - 2018	X	X	X		získania finančných prostriedkov
Aktivita 2.1.1.7: Rekonštrukcia miestneho rozhlasu	2019 - 2022	X	X	X		získania finančných prostriedkov
Aktivita 2.1.1.8: Oprava dvora a fasády MŠ	2017 - 2018	X	X	X		získania finančných prostriedkov
Aktivita 2.1.1.9: Výstavba detského ihriska s oddychovou zónou	2017 - 2020	X	X	X		získania finančných prostriedkov

**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Brezovička
na obdobie 2016 - 2023**

Aktivita 2.1.1.10: Výstavba multifunkčného ihriska s chladením	2017 - 2019	X	X	X		získania finančných prostriedkov
Aktivita 2.1.1.11: Výstavba workoutového ihriska	2017 - 2020	X	X	X		získania finančných prostriedkov

Akčný plán prioritnej oblasti: ENVIRONMENTÁLNEJ						
Aktivita	Termín (rok/roky)	Zdroj financovania				Realizácia aktivity závislá od
		EÚ	SR	Obce	Iné	
Opatrenie 3.1.1: Investície do environmentálnej infraštruktúry						
Aktivita 3.1.1.1: Rekonštrukcia kultúrneho domu a obecného úradu	2016 - 2018	X	X	X		získania finančných prostriedkov
Aktivita 3.1.1.2: Výstavba kompostoviska	2017 - 2020	X	X	X		získania finančných prostriedkov

7 FINANČNÁ ČASŤ

V zmysle zákona č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov „základom finančného hospodárenia obce je rozpočet obce, ktorý sa zostavuje na obdobie jedného kalendárneho roka. Postavenie rozpočtu obce, jeho tvorbu a obsah, pravidlá rozpočtového hospodárenia, tvorbu a použitie mimorozpočtových zdrojov, spôsob finančného vyrovňovania medzi obcami, vzťahy k štátnemu rozpočtu a k rozpočtu samosprávneho kraja ustanovuje osobitný zákon. Obec financuje svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov, dotácií zo štátneho rozpočtu a z ďalších zdrojov, môže na plnenie svojich úloh použiť návratné zdroje financovania a prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov. Na plnenie rozvojového programu obce alebo na plnenie inej úlohy, na ktorej má štát záujem, možno obci poskytnúť štátnu dotáciu. Obec si môže na plnenie svojich úloh zriadiť mimorozpočtové peňažné fondy“. Pri umiestňovaní investícií bude obec postupovať v súlade so zákonom. (Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov).

Zdroje financovania budú dopĺňané priebežne počas monitorovacích období.

7.1 Finančný plán

Opatrenie	Aktivita	Termín realizácie projektu	Náklady spolu EUR	Zdroje financovania				
				ÉÚ	Štátny rozpočet	Rozpočet obce	Úverové zdroje	Iné
Prioritná oblasť HOSPODÁRSTVO								
Opatrenie 1.1.1: Investície do infraštruktúry	Aktivita 1.1.1.1: Vybudovanie chodníka ku penziónu Hamborek, vrátane zriadenia zastávky autobusu	2017 - 2020	150 000	X	X	X	-	-
	Aktivita 1.1.1.2: Výstavba náučného chodníka na „Koscilek“ a doplnkovej infraštruktúry.	2018 - 2019	25 000	X	X	X	-	-
	Aktivita 1.1.1.3: Výstavba náučného chodníka k zaniknutému hradu Zámčisko, vyčistenie okolia hradu.	2017 - 2019	35 000	X	X	X	-	-
	Aktivita 1.1.1.4: Oprava fasády sýpky pri OcÚ a nové odkvapy	2018 - 2021	20 000	X	X	X	-	-
	Aktivita 1.1.1.5: Úprava miestnych komunikácií 2. etapa	2017 - 2019	150 000	X	X	X	-	-
Spolu			380 000	X	X	X	-	-

**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Brezovička
na obdobie 2016 - 2023**

Opatrenie	Aktivita	Termín realizácie projektu	Náklady spolu EUR	Zdroje financovania				
				ÉÚ	Štátny rozpočet	Rozpočet o obce	Úverové zdroje	Iné
Prioritná oblasť SOCIÁLNA								
Opatrenie 2.1.1: Investície do infraštruktúry zvyšujúcej ponuku kvalitných služieb	Aktivita 2.1.1.1: Prepojenie miestnych komunikácií	2017 - 2019	25 000	X	X	X	-	-
	Aktivita 2.1.1.2: Výstavba chodníkov - ku kostolu a na „Utro“	2016 - 2022	80 000	X	X	X	-	-
	Aktivita 2.1.1.3: Výstavba bytovky	2017 - 2022	250 000	X	X	X	-	-
	Aktivita 2.1.1.4: Úprava dvora OcÚ a parkoviska pred OcÚ	2018 - 2022	30 000	X	X	X	-	-
	Aktivita 2.1.1.5: Úprava cintorína	2017 - 2022	50 000	X	X	X	-	-
	Aktivita 2.1.1.6: Oprava a dostavba hasičskej zbrojnice	2017 - 2018	40 000	X	X	X	-	-
	Aktivita 2.1.1.7: Rekonštrukcia miestneho rozhlasu	2019 - 2022	15 000	X	X	X	-	-
	Aktivita 2.1.1.8: Oprava dvora a fasády MŠ	2017 - 2018	25 000	X	X	X	-	-
	Aktivita 2.1.1.9: Výstavba detského ihriska s oddychovou zónou	2017 - 2020	20 000	X	X	X	-	-
	Aktivita 2.1.1.10: Výstavba multifunkčného ihriska s chladením	2017 - 2019	100 000	X	X	X	-	-
	Aktivita 2.1.1.11: Výstavba workoutového ihriska	2017 - 2020	10 000	X	X	X	-	-
Spolu			645 000	X	X	X	-	-

**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Brezovička
na obdobie 2016 - 2023**

Opatrenie	Aktivita	Termín realizácie projektu	Náklady spolu EUR	Zdroje financovania				
				ÉÚ	Štátny rozpočet	Rozpočet obce	Úverové zdroje	Iné
Prioritná oblasť ENVIRONMENTÁLNA								
Opatrenie 3.1.1: Investície do environmentálnej infraštruktúry	Aktivita 3.1.1.1: Rekonštrukcia kultúrneho domu a obecného úradu	2016 - 2018	350 000	X	X	X	-	-
	Aktivita 3.1.1.2: Výstavba kompostoviska	2017 - 2020	30 000	X	X	X	-	-
Spolu			380 000	X	X	X	-	-

8 ZÁVER

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce predstavuje strednodobý plánovací dokument.

Predkladaný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Brezovička na obdobie 2015 - 2023 nadväzuje na priority a opatrenia pôvodného PHSR a dopĺňa ich, a to v súlade so zákonom 309/2014, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja.

Výstupom dokumentu bude zvýšenie výkonnosti miestneho hospodárstva zabezpečením integrácie jednotlivých procesov a integrácie dostupných finančných ľudských, materiálnych a iných zdrojov.

S ohľadom na priame a nepriame vplyvy na životné prostredie budú v rámci realizácie jednotlivých aktivít podporené len environmentálne prijateľné postupy s pozitívnym dopadom na životné prostredie. Rešpektovať budú platnú legislatívu pre ochranu životného prostredia a zdravia a budú podliehať samostatnému posudzovaniu v zmysle zákona 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení pri plnom rešpektovaní pripomienok, ktoré vzišli z procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie od dotknutých subjektov.

Ďalšie kopírovanie a nakladanie so strategickým dokumentom:

**„Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Brezovička na obdobie 2015 –
2023“**

podlieha zákonu 618/2003 Z.z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom
(autorský zákon) a v znení neskorších predpisov.

9 POUŽITÉ ZDROJE

1. Štatistický úrad SR
2. Územný plán
3. Rozpočet obce
4. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov
5. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov
6. Zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie č. 24/2006 Z. z v znení neskorších predpisov
7. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001
8. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie 2014 - 2020
9. Program rozvoja vidieka Prešovského samosprávneho kraja
10. Integrovaný regionálny operačný program 2014 - 2020
11. Regionálna integrovaná územná stratégia PSK
12. Operačný program Kvalita životného prostredia na obdobie 2014 - 2020
13. Operačný program Ľudské zdroje
14. Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj, Územná prognóza, zadanie, návrh 2015
15. Koncepcia územného rozvoja Slovenska, 2001
16. Stratégia Európa 2020
17. Politika súdržnosti EÚ pre obdobie 2014 - 2020
18. Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, 2010
19. Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja SR
20. Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky
21. Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020
22. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení KURS 2011 – Zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
23. Správa o lesnom hospodárstve v Slovenskej republike za rok 2014 ZELENÁ SPRÁVA
24. Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014-2020
25. Štátny vzdelávací program ISCED 0 – predprimárne vzdelávanie
26. Atlas krajiny Slovenskej republiky. 1. vydanie. MŽP SR, SAŽP, 2002 (Geomorfologické jednotky - Mazúr, E., Lukniš M., Pôdy - Rudolf Šály, Bohumil Šurina, Klimatické oblasti Milan Lapin, Pavel Faško, Marián Melo, Pavel Šťastný, Ján Tomlain)

10 ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

atď.	a tak ďalej
č.	číslo
CLLD	Miestny rozvoj vedený komunitou
ČOV	čistiareň odpadových vôd
EAO	ekonomicky aktívne obyvateľstvo
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
EK	Európska komisia
EPFRV	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
ES	Európske spoločenstvá
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
EO	ekvivalent obyvateľov
EZ	environmentálna záťaž
FO	fyzická osoba
gr.k.	gréckokatolícky
ha	hektár
HDP	hrubý domáci produkt
CHVÚ	chránené vtáčie územie
IROP	Integrovaný regionálny operačný program 2014 - 2020
IT	informačné technológie
km	kilometer
ks	kus
MAS	Miestna akčná skupina
max.	maximálne
min.	minimálne
MPRV	SR Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MSP	malé a stredné podniky
MŠ	materská škola
MZ	mestské zastupiteľstvo
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
MWt	megawatt
napr.	napríklad
NATURA 2000	sústava chránených území členských krajín Európskej únie
NFP	nenávratný finančný príspevok
NN	nízke napätie
n.o.	nezisková organizácia
NPR	národná prírodná rezervácia
NSRV	Národná sieť rozvoja vidieka
o.z.	občianske združenie
OP LZ	Operačný program Ľudské zdroje
OZE	obnoviteľné zdroje energie
PMO	pamiatkový objekt

p.n.l	pred naším letopočtom
PO	právnická osoba
PRV	Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2014 - 2020
resp.	respektíve
RIÚS	Regionálna integrovaná územná stratégia
ROEP	register obnovenej evidencie pozemkov
SHR	samostatne hospodáriaci roľník
SK	Slovensko
SK NACE rev. 2	štatistická klasifikácia ekonomických činností
SODB 2011	Sčítanie obyvateľstva, domov a bytov 2011
SŠ	stredná škola
SR	Slovenská republika
STL	strednotlaký plynovod
ŠR	štátny rozpočet
TTP	trvalé trávne porasty
UIPŠ	Ústav informácií a prognóz školstva
ÚZPF	Ústredný zoznam pamiatkového fondu
VZN	Všeobecne záväzné nariadenie
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
VTL	vysokotlaký plynovod
VÚC	vyšší územný celok
Z. z.	Zbierka zákonov
ŽoNFP	žiadosť o nenávratný finančný príspevok